

Danskernes Historie Online

Danske Slægtsforskeres Bibliotek

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt Danskernes Historie Online - Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskernes Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

Kolding højere Almenskole

1917

Indbydelsesskrift

til

Afgangs- og Aarsprøven 1917

i

Kolding højere Almenskole

I. *Parmo C. Tang Petersen*: Kolding lærde Skoles
Historie (Fortsat). — II. Skoleefterretninger.

KOLDING
Kolding Bogtrykkeri - Østergade 24
1917.

KOLDING LÆRDE SKOLES HISTORIE

Ogsaa denne Majsang, der ligesom den Side 92 anførte stadig synges paa Skolens Skovture, findes første Gang trykt hos Wieland.

I „Nye lærde Tidender“ for 14de Februar 1732 meddeler Thura, at han har et stort Værk færdigt, som han i mange Aar har arbejdet paa, omhandlende alle Latinskoler i Danmark og Norge, paa Island og Færøerne. „Dette Skrift er inddelt i 7 Bøger og hver Bog i visse Kapitler . . . Autors Forsæt i dette Skrift er 1) at beskrive Skolernes Opkomst, Herligheder, Beneficia og Tilstand fra Reformationen indtil denne Tid; 2) at give en Fortegnelse over alle Skolernes Lærere siden Reformationen; 3) at meddele en kort Biografi ved enhver Lærers Navn i Skolerne, baade om hans Levned og Embede, saa og om de Skrifter, som ere af ham enten i Trykken udgivne eller in Manuscripto efterladte, hvorved og her og der føjes de afdødes Epitaphia og Gravskrifter, hvor de kunne faas.“ Han fandt imidlertid ingen Forlægger til Skriftet, det laa utrykt ved hans Død, men Manuskriptet, hvis Titel er: „Valvæ scholarum apertæ“ (o: Indblik i Skolerne), findes paa Universitetsbiblioteket. Det er afsluttet 1738, udgør 763 Sider og er forsynet med gode Registre. Som Kildeskrift til Skolernes Historie har det stor Betydning.

Som det af Thuras Skrifter, der har størst Betydning, nævner Kirkehistorikeren H. F. Rørdam i den indgaaende Afhandling om Thura i „Kirkehistoriske Samlinger“, der ligger til Grund for denne Biografi, hans „Regiæ Academiae Hafniensis Infantia et Puerita (det kongelige københavnske Akademis spæde Barn-dom og Drengaar)“ 1734, da han her har benyttet Kilder, som nu ikke findes mere. Ved en omfattende Korrespondance med lærde Mænd har han skaffet sig

mange Oplysninger, men de Planer, han havde om at lade „Drengaaarene“ efterfølge af Ungdoms- og Manddomsalderen, maatte han opgive, afskaaret, som han var, fra at benytte Universitetets Arkiv. Heller ikke lykkedes det ham at faa en Fremstilling af Sorø Akademis Historie, som han takket være Sorørektoren Hans Sneedorps virksomme Medhjælp havde faaet færdig, udgivet.

En anden Plan, som optog Thura meget, var Udarbejdelsen af en Række Biografier af bekendte samtidige danske Mænd, knyttet til Billeder af vedkommende. Han havde samlet et stort Stof, da Præstegaardens Brand 1728 forstyrrede ham i Arbejdet; men han tog straks fat igen og skrev blandt andet 14de September 1734 til Holberg og bad om hans Billede. I dette Brev findes følgende meget karakteristiske Bemærkning: „Totius patriæ tuæ pariter ac meo nomine te moneo, perrogo, rogo et obtestor, ut historiæ huic tuæ indicem addas copiosissimum, ne ipsam animam in tam venusto et eleganti corpore desiderari jure suo mecum populares nostri querantur“ (o: i hele Fædrelandets saavel som i mit eget Navn paaminder, anmoder, beder og besværges jeg dig om, at du til denne din Historie (Holberg: Danmarks Riges Historie udkom 1732 (1. Bind), 1733 (2. Bind) og 1735 (3. Bind)) vil føje et meget fyldigt Register, for at ikke vore Landsmænd sammen med mig skal klage over, at man i et saa yndigt og skønt Legeme savner selve Sjælen). Med sin udpræget praktiske Sans tillægger Thura et Register en som det synes overdreven Betydning.

Som allerede nævnt var Thura en dygtig Stilist, især naar han benyttede det latinske Sprog, og han har ogsaa haft Interesse for sproglige Undersøgelser

af det danske Sprog. Det fremgaar af en Prøve af et dansk-latinsk Leksikon, indeholdende en Række Former af Ordet „Barn“ (med latinsk Oversættelse), som var bestemt til Trykken, men aldrig blev trykt. Derimod kom det til Censor, Astronomen Peter Horrebø, og opnaaede ogsaa Tilladelse til at blive trykt, men under det berømte: Imprimatur har Censor skrevet følgende ejendommelige Bemærkning: „Legi puerilia hæc maximam partem, et dolui, me istud tempus in puerilibus nugis perdidisse“ (∴: jeg har læst disse Barnagtigheder for største Delen, og jeg har ægret mig over, at jeg har spildt den Tid paa barnagtige Bagateller). Tiden var ikke lydhør for etymologiske Studier, og Thura maatte her som saa ofte savne den Paaskønnelse, hans ihærdige Arbejde fortjente. Sin varme Interesse for det danske Sprog aabenbarer han ogsaa ved de sproglige Bidrag, han kommer med i Wielandts Ugeblad, og disses Fremkomst motiverer han paa følgende Maade: „Jeg har længe ærgret mig over, sammen med andre Patrioter, at medens de andre Lande og Nationer excolere (opdyrker) deres Sprog, ere de Danske fremfor andre Nationer enten saa dovne, at de gider ikke, eller saa frygtagtige, at de tør ikke skrive til deres eget Sprogs Ære, da dog det danske Sprog i ingen Ting viger noget andet Sprog, men turde vel opløfte sit Hoved temmelig højt over de andre Sprog og fast over alle de Sprog, der er os i Europa bekendte“. Samme Tanke har han udtalt paa Vers saaledes:

„Vort danske Sprog er riigt. Paa Dansk mand skrive kand
Aldt det, som fattes kand af Dansk og fremmed Mand!
Vort ædle danske Sprog har ganske vist de Kræfter,
At det ey noget Sprog i Verden giver efter.“

1732 var Thuras Hustru, Jacobe Marie, død. Den 18de Juni 1734 ægtede han Biskop Matthias Anchersens Datter, Cathrine Margrethe Anchersen. 1736 søgte han uden Held Sognepræsteembedet ved Budolphi Kirke i Aalborg; men denne Skuffelse standsede ikke hans slittige Pen, lige saa lidt som den Omstændighed, at Censuren i 1739 nægtede ham at faa et Skrift om „Skriftestolens Vigtighed og Værdighed“ trykt, afholdt ham fra at skrive. 1739 havde han ikke mindre end fire litterære Arbejder paa Stabelen, af hvilke det ene udkom 1740, omhandlende de danske Forfattere, der havde gjort sig fortjent af den romerske og græske Litteraturs Forfattere. En heftig Forkølelse, der udviklede sig til Brystsyge, gjorde Ende paa hans virksomme Liv den 10de Marts 1740, altsaa inden han havde naaet at fylde 40 Aar. Af hans talrige Børn, 3 Sønner og 4 Døtre, fortsatte den yngste Søn Christian Henrik, der blev Søofficer, Slægten, og det var hans Søn, Albert de Thurah, der faldt i Slaget paa Rheden den 2den April 1801 som Kommandant paa Blokskibet „Indfødsretten“. To af hans Sønesønner har ved deres pædagogiske og litterære Interesser vist, at de slægter deres Stamfader, den meget skrivende Koldingrektor paa, nemlig Laurids de Thura, der i en Aarrække var Lærer ved Schneekloths Skole i København og døde 1875, og Christian Henrik de Thurah, som en Tid var Lærer ved Frøken Zahles Skole i København og døde som Sognepræst i Hesselager 1898.

III. 1732—1855.

SKOLEREFORMEN AF 1739.

Samme Aar, som Kolding Skoles ny Bygning blev indviet, foretog man fra Regeringens Side de første

Skridt til en Reform af Latinskolerne, idet der blev afkrævet Bisperne i Danmark og Norge Indberetninger om Skoleforholdene i deres Stifter og Forslag til Forbedringer. Derefter blev der nedsat en Kommission bestaaende af 5 Medlemmer, nemlig Sjællands Biskop Kristen Worm, Universitetets Protektor Ivar Rosenkrantz, den berømte Historiker Hans Gram, Bartholin den Yngre og Kongens Konfessionarius Frauen, som skulde bearbejde det indkomne Materiale og give Forslag til Reformer. Kommissionens Arbejde var meget omfattende, og den sad til 1739, idet dog baade Worm og Bartholin døde og Frauen faldt i Unaade, medens Sjællands ny Biskop Peter Hersleb traadte i Worms Sted. De Spørgsmaal, som Kommissionen behandlede, var fornemmelig: 1) Nedlæggelsen af en Del af Latinskolerne, 2) Adgangen til Latinskolerne for de fattige, og 3) en Omordning af Undervisningsplanen. Om de to første Spørgsmaal var der stor Uenighed indenfor Kommissionen, idet f. Eks. Gram ikke vilde gaa saa vidt med Reduktionen som de øvrige og ikke vilde være med til at udelukke de fattige Børn fra Undervisningen. „Jeg mener“, udtalte han, „at der er mangfoldige Eksempler af de fattigste, som ere ved Stipendier blevne fremhjulpne til Ære og Lære og til nyttige Redskaber i Guds Kirke“. Blandt de Skolemænd, som i Modsætning til Gram havde været ivrige for at fremskynde Nedlæggelsen af en Del af de smaa Latinskoler, er den betydeligste Riberektoren Kristian Falster. Ved en Høverindsættelse i 1724 holdt han en Tale, hvori han viste det ønskelige ved en saadan Nedlæggelse. Han gendriver de Indvendinger, der kunde gøres, paa følgende Maade: „Disse Smaastæder have frembragt store Mænd. Kan være, men det var

i fremmede Skoler, disse fik deres Dannelse. — Hvo skal efterdags besøge Kirkesangen i de Byer, som miste Latinskolerne? Disciplene i de Elementarskoler, som oprettes i Stedet. — Men Stipendierne, som ere tillagte en vis Skoles Disciple, hvorledes kan de nu anvendes efter deres Bestemmelse? Meget let. Stipendierne til Lemvig Skole f. Eks. nyde fortrinligvis Disciple fra Lemvigegnen, som gaa i Ribe Skole. — Endnu bliver en Anstødssten tilbage, Givernes Forbandelser over enhver, som heri tillader sig nogen Afvigelse fra deres udtrykkelige Vilje. Enten have disse Velgørere haft deres egen eller Guds Ære for Øje ved deres Gavnildhed. I det første Tilfælde er deres Trusler en tom Lyd; idet andet gælder det kun om, hvorledes Guds Ære bedst kan beforders ved deres Legater. Hvis disse Stiftelser kunde tale, siger han endelig, og man ligesom den romerske Soldat efter Vejls Indtagelse spurgte Junos Billedstøtte, om hun vilde flytte til Rom, saaledes vilde spørge hine, om de behagede at vandre til en anseligere Skole, skulde man uden Tvivl faa det samme bejaende Svar.

Den 17de April udkom saa endelig den nye Skoleordning. Af de 66 Latinskoler, som fandtes i Danmark og Norge, blev kun 24 opretholdt, og Jylland beholdt af 24 kun 8. I Ribe Stift, hvor der efter Oprettelsen af Fredericia Latinskole 1656, havde været 8 Latinskoler, fik kun Skolerne i Ribe, Kolding og Fredericia Lov til at bestaa, medens Varde, Ringkøbing, Holstebro, Lemvig og Vejle maatte af med deres. De nedlagte Skoler var alle 5 meget smaa, Lærerpersonalet bestod kun af Rektor og en Hører, og der synes ikke fra Byernes Side at være gjort noget for at beholde dem med Undtagelse af Lemvig,

hvor Rektoren Niels Jakobsen paa egne og Borger-
 skabets Vegne ansøgte om, at Byen maatte beholde
 sin Skole, da den ellers maatte miste sin Fropræ-
 diken, Aftensang og Korsang i Kirken, hvilke kirke-
 lige Forretninger Rektoren, Hørerer og Disciplene
 varetog; Andragendet blev imidlertid afslaaet med
 den Motivering, at Froprædiken allerede var afskaffet
 før Reduktionen, og at Skoleholderen ved den danske
 Skole kunde tage sig af Sangen. Et Reskript af 4de
 Marts 1740, udstedt paa Frederiksberg Slot af Chri-
 stian den Sjette, bestemmer nærmere, hvordan Ind-
 tægterne fra de nedlagte Skoler skal fordeles mellem
 dem, der bliver tilbage. Fra Stiftsøvrigheden, Stift-
 amtmand Gabel og Biskop Anchersen, var der ind-
 kommet et Forslag til Fordelingen af de Penge-
 midler, der var at disponere over, gaaende ud paa,
 at kun Pengene fra Vejle Skole skulde tilfalde Kol-
 ding og Fredericia Skole, medens de andre 4 Skolers
 Midler skulde tilfalde Ribe Skole. Paa den Maade
 fik de to førstnævnte Skoler 54 Rdl. om Aaret at
 dele, medens Ribe fik 413 Rdl.; disse skulde saa
 atter deles mellem Rektor og Hørerne saaledes, at
 Rektor fik 306 Rdl., Hørerne Resten. Denne For-
 deling maa imidlertid være falden Regeringen for
 Brystet. Paa det i og for sig saare prisværdige For-
 søg paa ogsaa at forbedre Hørerens usle Kaar svares
 der, at man i de andre Stifter har ordnet det saa-
 ledes, at Hørerne uden videre Tillæg skal beholde
 det, som de har før haft, og tjene for Promotion (For-
 fremmelse, o: leve i og af Haabet om en gylden Frem-
 tid), og saadan skal det ogsaa være her. Hele Ind-
 tægten fra Vejle Skole skal tilfalde Fredericia Skoles
 Rektor, hvis Løn hidtil kun havde været 218 Rdl.;
 da der blev 27 Rdl. tilovers fra Rektoratet og 27 Rdl.

fra Hørerembedet, fik han saaledes sin Løn forøget med 54 Rdl. Til Kolding Skoles Rektor overførtes paa samme Maade fra Rektoratet og Hørerembede i Varde henholdsvis 53 og 19 Rdl.; paa den Maade fik han sin Løn, der beløb sig til 192 Rdl., forøget med 72 Rdl. Ogsaa med Hensyn til Disciplenes Indkomster (Stipendierne) ved de nedlagde Skoler var Stiftsøvrigheden uheldig med sit Forslag; dette gik nemlig ud paa, at alle disse, der beløb sig til 160 Rdl., skulde tilfalde Ribe Skole, men nu blev det ordnet saaledes, at Fredericia Skole fik de 11 Rdl., der var taget fra Vejle, Kolding de 59 Rdl., der var at tage fra Varde, medens Ribe maatte nøjes med de 98 Rdl., der blev ledige ved Nedlæggelsen af de andre 3 Skoler i Stiftet.

Ved Reduktionen opnaaede Kolding Skole altsaa, at Rektorens Løn steg fra 192 til 264 Rdl, og at Stipendierne forøgedes med 59 Rdl. Fra Varde Skole fik Kolding Skole ogsaa en Del af Maren Graafods Legat. Dette var stiftet 1684 af Maren Pedersdatter Graafod, Enke efter Mads Hansen, og bestod af 2 Enge ved Varde. Af Indtægten bestemtes $\frac{2}{3}$ til Understøttelse af Disciple i Varde Skole, og disse $\frac{2}{3}$ tilfaldt altsaa nu Kolding Skole. Denne Ordning var egentlig imod Testators Vilje, thi i Testamentet, der er dateret 19de September 1684, staar der: til fattige Skole-Børns Klæder og Underholdning 10 Sld., som hver St. Thomæ Dag skal betaales, og i Fald Skolen skulde vorde afskaffet, skal det erlægges til Ribe Skole“. Legatets Midler tilfaldt selve Skolekassen, indtil Rektor Ingerslev, saaledes som han beretter i Skolens Program for 1845, i Efteraaret 1844 blev opmærksom paa, at Pengene skulde tildeles trængende Elever, da Testamentets Ordlyd foreskrev denne

Anvendelse, Ingerslev forelagde Sagen for Direktionen for de lærde Skoler, der atter forlangte en Betænkning angaaende Sagen af Ribe Skoles Eforat. Dette gjorde opmærksom paa, at Legatet burde tilfalde Stipendiefonden, men ganske vist Ribe Skoles Stipendiefond, ikke Kolding Skoles. Direktionen lod saa Sagen gaa til Danske Kancelli, og efter at dette havde afgivet Betænkning, resolveredes der, at Legatet, som ved kongelig Resolution var bleven henlagt til Kolding Skole og i over 100 Aar havde været ved samme, fremdeles skulde forblive der, og dets Indtægt (54 Rdl.) tilfalde Stipendiefonden. Først da Kolding Skole blev nedlagt, skete Testamentets Bestemmelse Fyldest.

Om Adgangen til Latinskolerne for fattige Elever bestemte Anordningen, at saadanne kun skulde have Ret til Optagelse, naar de havde „besynderlig gode ingenia“. Man vilde altsaa hindre, at Skolerne betragtedes som Forsørgelsesanstalter for ubemidlede Børn, der levede af Stipendierne. Undervisningen var fremdeles gratis for alle.

Ligesom Reformen betegnede en Højnelse af Skoleledernes Stilling, idet Rektor og Konrektor fik kongelig Udnævnelse, medens Bispernes Kaldsret indskrænkedes til Indstillingsret med Hensyn til Konrektoren og til at kalde Hørererne efter Indstilling af Rektor, saaledes var ogsaa den ny Undervisningsplan et Fremskridt. Den er præget af sin Tilblivelsestid. Skønt hverken Rosenkrantz, Gram eller Hersleb var Pietister, mærker man dog et Pust af Pietismens Aand i Bestemmelser som følgende: Skolerne bør være den Hellig Aands Værksteder, alle Lærerne bør med al Flid og fornemmelig at indplante Guds sande Frygt i Disciplenes Hjerter, de skal flittig handle med enhver i Enerum om hans Sjæls Tilstand. Den bekendte,

pietistiske Præst Enevold Evald vilde endog have sit Register over Bibelen indført i Skolen, men det fik Gram og Hersleb forhindret, idet de gjorde gældende, at dette Værk var „overfyldt med fabelagtige eller i hvert Fald usikre Smaatterier af den gamle Historie, som til ingen Nytte onererer de unges Hukommelse“. Kongen var i dette Stykke enig med dem, men ellers er han ikke tilfreds med Kommissionens Standpunkt og klager i et Brev til sin Raadgiver Holstein over den, idet han i høj Grad med Urette beskylder den for „at opfatte den sande levende Kristendom som det mindst vigtige i Skolen“.

Undervisningstiden sættes til 8 Timer daglig, og der kræves meget Hjemmearbejde, idet Disciplene ogsaa skal eksamineres i Privatlæsning af Forfattere. Hvert Aar skal der holdes offentlig Eksamen, og de, der ikke bestaar denne, skal bortvises. Undervisningen skal være forstaaelig, derfor skal i hvert Fald de Skolebøger, der bruges i de lavere Klasser, skrives paa Dansk, Skolegudstjenesten skal være paa Dansk og Modersmaalet skal være Skolefag, idet der rigtig nok uden for Skoletiden skal skrives danske Stile. Der skal allerede i de nederste Klasser begyndes med Aritmetik, og Historie og Geografi skal indføres som Fag. Latin er fremdeles Hovedfaget, i de øverste Klasser undervises der paa Latin, ligesom der fra Græsk og Hebraisk oversættes til dette Sprog. Religionsundervisningen skal være orthodox, men ikke pietistisk Filosofi og lidt dansk Ret nævnes ogsaa som Skolefag.

Meget i disse Reformers falder jo sammen med, hvad Jersin 100 Aar før havde foreslaaet, men ikke engang nu blev disse Reformers til Virkelighed fuldt ud. De nye, danske Lærebøger, som Professorerne skulde udarbejde, kom langsomt. I Historie og Geografi

benyttedes latinske Bøger af Holberg, i latinsk Grammatik dog en dansk Oversættelse af en latinsk Bog, indtil Anchersen 1751 udgav sin Grammatik paa Dansk. Holbergs og Eilschows nedsættende Domme om Skolerne viser ogsaa, at Forordningen af 17de April 1739 kun har været et smukt Tilløb til Forbedring af Undervisningsplanen, og naar en ny Forordning af 23de Juli 1756 atter indskærper, at ubegavede og fattige Elever skal bortvises, tyder det paa, at heller ikke det 2det Spørgsmaal, som Kommissionen tog sig af, har faaet en tilfredsstillende Løsning.

FRA CHRISTIAN DEN SJETTE TIL GULDBERG.

Vi maa altsaa tænke os, at Kolding Skole i det 18de Aarhundrede ikke har været saa forskellig fra det 17de Aarhundredes Skoler, som man efter Anordningen skulde formode, men selvfølgelig har Forholdene været betydelig bedre i mange Henseender. De fredelige Tilstande, hvorunder man levede, i Modsætning til Krigsrædslerne i det foregaaende Aarhundrede gav anderledes gode Betingelser for Skolens rolige Liv, og de økonomiske Forbedringer, hvor smaa de end var, den mere trygge Stilling, som den af Kongen ansatte Rektor indtog, den forholdsvis gode og ny Skolebygning, alt dette bidrog til, at Skolen bedre kunde beholde sine Lærerkrafter, saa at der blev mere Metode og Enhed i Undervisningen. Sammenligner man Listen oven de i Aarene 1732—1806 immatriculerede Studenter fra Kolding med den fra 1612—1731, finder man da ogsaa stor Forskel. Medens denne kun viste 129 Dimittender i 120 Aar, viser hin 203 i 75 Aar, medens den ældre Liste har 65 Aar uden Dimission, har den yngre kun 17, og medens den ældre kunde opvise 3 Aar med 5

Dimittender som Maksimum, har den yngre 17 Aar med Antallet 6—8, deraf 2 med 8 (Aarene 1739 og 1744), og kun een Gang finder man to paa hinanden følgende Aar uden Dimittender, nemlig Aarene 1742 og 43. Nogen synderlig Forøgelse at Skolens Opland har Reduktionen af 1739 dog næppe givet, idet Naboskolen i Fredericia jo ogsaa blev bibeholdt, og de studerende fra Vestjylland vel mest søgte til Ribe, hvor de kunde nyde godt af de Legater, som fra de i Ringkøbing Amt nedlagte Skoler var bleven flyttede til Ribe, eller til Viborg, som laa nærmere.

Skolen blev i det 18de Aarhundrede flere Gange betænkt med Legater. Saaledes stiftede Lensskriver Zacharias Pohl 1772 et Legat paa 200 Rdl., hvis Renter tillagdes 2 Disciple i Kolding Latinskole. 1783 stiftede Sognepræsten til Vejle og Hornstrup, Provst Hans Henrik Neuchs, født den 14de December 1719, † 13. Marts 1785, et Legat, hvis Renter en Discipel i Kolding Skoles øverste Lektie skulde have. Endelig skænkede Sognepræsten til Haldens Præstegaard i Norge Henrik Garboe Sahl, født 26de Juli 1729, † 20de Marts 1800, et Legat paa 100 Rdl. at anvende til Indkøb af Skolebøger. Rig paa Legater har Skolen dog aldrig været.

SKOLEREFORMER 1775—1809.

Reformen af 1739 havde ikke virket tilfredsstillende, idet den Omformning af Skolen, som var tilsigtet, ikke var bleven til Virkelighed, og i 1774 nedsattes da en Kommission, som skulde behandle et af Guldberg udarbejdet Forslag til en ny Undervisningsplan. Ligesom den foregaaende Reform var præget af Pietismen, saaledes er dette Udkast paavirket af sin Ophavsmands stærke, religiøse Interesser. Religion skal

være Hovedfaget af Hensyn til det overvejende Antal vordende Teologer, der fandtes blandt Eleverne. Undervisningen i de gamle Sprog skal være grundigere, Modersmaalet og dets Litteratur skal gøres til Genstand for Undervisning, og desuden skal der undervises i Historie, Geografi og Astronomi.

Kommissionen blev snart færdig, allerede den 11te Maj 1775 udkom den nye Forordning, blandt hvis Bestemmelser følgende er de vigtigste: Examen artium afholdes een Gang om Aaret i September. Eksamensfagene er: Religion, de gamle Sprog, Historie, Geografi og Astronomi. I Religion skal Luthers Katekismus og Guldbergs Teologi bruges som Lærebøger, begge paa Dansk. I Latin er det de samme Elementarbøger som i 1739, nemlig den i Erasmus Montanus omtalte „Aurora“. (Thomas Bang: Aurora latinitatis 1638, en latinsk Gloserække og 12 latinske Samtaler til Paavisning af Ordenes syntaktiske Forbindelse) og „Donat“ (Ælius Donatus c. 350 efter Christi Fødskev en Grammatik: Ars minor der brugtes i hele Middelalderen), fremdeles de samme latinske Forfattere, som skal bruges. I Græsk læses kun een Bog af Hendot, medens det nye Testamente stadig bibeholdes. Hebraisk er et valgfrit Fag. For Undervisningen i Modersmaalet gives nøjagtige Oplysninger, da man jo her stod overfor noget ganske nyt. Der skal skrives Stil, læres Grammatik, til Læsning skal benyttes Guldbergs Verdenshistorie, Gellerts Fabler i Oversættelse og en Fremstilling af berømte Danske, Norske og Holsteneres Bedrifter, som først skulde udarbejdes (Ove Mallings berømte: Store og gode Handlinger), og som skulde tjene til at vække Fædrelandskærligheden. Der advares mod Udenadslæren, det indskærpes, at Undervisningen skal være anskuelig, og

som Midler til at opnaa dette anbefales Anvendelsen af Globus og Kort. Talefærdighed i Latin skal dyrkes, og til dette Sprog skal fremdeles Oversættelsen fra Græsk og Hebraisk finde Sted. Børnene skal optages i Skolen i 9 Aars Alderen og skal ved Optagelsen kunne læse og skrive Dansk samt regne de fire Species, men behøver ikke at kunne Latin. Skoletiden strækker sig saa over 7 til 8 Aar med 6 à 7 Timer daglig Undervisning. Hver Dags Undervisning begynder med Bøn, Salmesang og Oplæsning af et Kapitel i Bibelen, og Fredag og Søndag skal Disciplene under Opsigt af Læreren møde ved Gudstjenesten, og bagefter skal de høres i Prædikenen.

Den udprægede Interesse for humane Foranstaltninger, som er ejendommelig for det 18de Aarhundredes sidste Aartier, gør sig ogsaa gældende paa Skolevæsenets Omraade. Guldbergs Reformere havde mange Modstandere, og i den Menneskealder, der fulgte efter 1775, er Latinskolerne Genstand for hæftige Debatter og idelige Forhandlinger. Forsøg med nye Forbedringer anstilles ved enkelte Skoler, saaledes ved Vor Frue Skole (Metropolitanskolen) 1797, ved Ribe, Aalborg og Aarhus Skole 1805, og endelig kommer den 7de November 1809 en almindelig Anordning angaaende de lærde Skoler, som i henved et Aarhundrede skulde danne Grundlaget for vort højere Skolevæsen.

Som Skolens Maal sættes først og fremmest at forberede til Universitetet, men ved Siden deraf ogsaa at give Undervisning for ikke studerende. Skolefagene er: Dansk, Latin, Græsk, Hebraisk, Tysk, Fransk, Religion (og Moral), Historie, Geografi, Arithmetik, Elementargeometri og Kalligrafi, og hvor det kan ske: Naturkundskab, Antropologi, Engelsk, Tegning, Sang

og Gymnastik. Skolevæsenet styres af Direktionen for Universitetet og de lærde Skoler, under den har et Eforat, bestaaende af Stiftamtmanden og Biskoppen, Tilsyn med Skolerne i de enkelte Stifter. Skolens faste Lærere er nu alle kongelige Embedsmænd udnævnte af Direktionen, medens det jo hidtil kun havde været Rektorer og Konrektorer, der fik kongelig Udnævnelse. Konrektorstillingen bortfaldt og i Steden for Hørertitlen indførtes Benævnelserne Overlærer og Adjunkter, der siden 1797 havde været anvendt ved Metropolitanskolen, nu ved alle Skolerne, men medens man ved Metropolitanskolen havde brugt Titlen Overlærer om den, der som Hovedlærer i et eller flere Fag ledede Undervisningen i dette eller disse i hele Skolen, medens Adjunkterne var Overlærernes Medhjælpere, saa benyttedes disse Navne nu saaledes, at Prædikatet Overlærer tillagdes ældre, vel-tjente Lærere og de øvrige faste Lærere kaldtes Adjunkter. Den daglige Undervisningstid sættes til 7 Timer, Sommerferien til 14 Dage, og Skoleaaret begynder 1ste Oktober. Examen artium afholdes een Gang om Aaret ved Universitetet sidst i Oktober. Fra Lektiesystemet med den samme Hører som Lærer i alle Fag kommer man nu til Faglærersystemet.

Allerede 1807 havde Resolutionen af 22de Maj gjort de lærde Skoler til en økonomisk Enhed ved Opretelse af en almindelig Skolefond til Bestridelse af alle Skolevæsenets Udgifter; derved blev Forskellen mellem rige og uformuende Skoler ophævet. Alle den enkelte Skoles Privatlegater lægges derimod sammen til en Stipendiefond, og dennes Størrelse er altsaa forskellig. Medens Undervisningen hidtil havde været gratis, forlanges der nu Skolepenge, 20 Rdl. om Aaret

ved Provinsskolerne med Moderation for Brødre, men en ikke ringe Del af Eleverne faar Friplads.

KOLDING SKOLE CA. 1800.

Den allerede flere Gange omtalte Koldinghistoriker Fyhn, der fra 1796 til 1806 var Elev i Latinskolen,

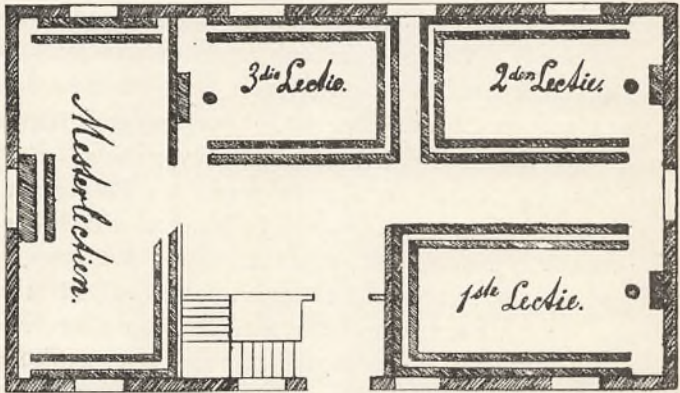
Pastor J. Fyhn.

har i sin Bog om Kolding ogsaa givet nogle desværre kortfattede Oplysninger om Skolens Indretning. Han omtaler et Lindetræ, der stod udenfor Skoledøren, og som han formodede var fra 1732 ligesom Skolebygningen. Det tjente om Sommeren som Observationspost for den af nederste Lektie, der skulde melde de øvrige Drengene, naar Rektor kom skridende fra Rek-

torresidensen henne ved Torvet ved Skoletidens Begyndelse, for at alt kunde være i Orden og alle paa Plads, naar han kom. Hørerne har aabenbart ikke fundet, at det var deres Sag at holde Justits, inden Rektor kom; ellers maatte de, som havde Bolig paa Skolen, jo have kunnet tage Affære. Skolelokalerne bestod af to Læsestuer. en mindre, som Mesterlektien benyttede, og en større, hvori de tre andre Lektier var placerede. De to Rum var adskilte ved et Skillemur, hvis nederste Halvdel var Mur, medens den øverste var et „Sprinkelværk“, hvorigennem Rektor kunde overse hele Skolen. Gulvet var belagt med røde Mursten, Bord og Bænke var kun Rækker af Planker, fastgjorte paa Pæle. Indgangen til Mesterlektien var gennem det store Lokale. Kakkellovne fandtes ikke i nogen af Lektierne, hvorfor Undervisningen om Vinteren maatte foregaa paa Høernes Værelser, hvilket jo da maa have medført den Fordel, at hver Lektie saa havde sit Værelse i den Tid. Hele Indretningen ligner, hvad vi kender fra Skildringer af andre Skoler, saaledes fra Ingemanns berømte Skildring af Slagelse Skole, som dog havde det forud for Kolding, at der fandtes Kakkellovn. I Ribe blev der i 1791 anbragt Kakkellovn, og i 1805, da Skolen, som overfor omtalt, blev reformeret, fik hver Klasse sit Lokale. Begge disse Reformere indførtes i Kolding under den yngre Thorlacius' Rektorat, som varede fra 1810 til 1817.

Skolebygningen af 1732, som Thura berømmer i høje Toner, var imidlertid ved Aarhundredets Slutning temmelig brøstfældig, og der var derfor Tale om at nedlægge Skolen. I 1789 udgav Carl Frederik Trant, Kollegiedeputeret, nøje knyttet til A. P. Bernstorff, Schimmelmänn og Brødrene Reventlov og gennem

Ludvig Reventlov paavirket til at nære Interesse for Skolevæsenet, „paa højeste Befaling“ et Skrift: „Üeber Schulen und Schulanstalten in Dänemark“, hvori han blandt andet foreslaar, at Latinskolernes Antal reduceres til 4 for Jyllands Vedkommende, en i hver Stiftsby. Antagelig i den Anledning er det, at der

Den gamle Latinskole i Kolding.

i 1790 fremkommer et Tilbud fra Kolding Bys Indbyggere om, at Byen selv skal bygge en ny Skolebygning, og 5te August samme Aar fremsætter Skolens Rektor Mathias Beck efter Begæring af Stiftamtmand Urne og Biskop Middelboe i Ribe et Forslag til en ny Skoleindretning, med særligt Henblik paa Kolding Latinskole. Den 22nde Marts 1805 kom dernæst en „kongelig Plakat“, der gaar ud paa, at „hvor efter anstillet Undersøgelse befindes, at en eller anden Skole aldeles kan undværes, skal gøres underdanigst Forslag til sammes Ophørelse“. I den Anledning skrev Rektor Beck et udførligt Forsvar for Kolding Skole. Han opstiller først 5 Indvendinger, som han tænker sig fremførte mod Skolens Opretholdelse, nemlig 1) Byens

ringe Størrelse, 2) Skolens lave Elevtal, 3) Skolens Beliggenhed mellem Ribe og Fredericia Skoler og saa nær den sidste, 4) Skolens ringe Midler og 5) Hensynet til de danske Skoleholdere i Kolding, hvis Stilling muligvis kunde forbedres ved den nedlagde Skoles Midler. Overfor dette gør han gældende. 1) Selv om Kolding med sine 1700 Indbyggere kun er halv saa stor som Fredericia, saa er Forskellen mellem de Kontingenter af Elever, de to Byer yder deres Skoler, ikke stor, da en stor Del af Fredericias Indbyggere som Tilhængere af fremmede Religioner i hvert Fald hidtil ikke har benyttet Latinskolen. 2) Tilbagegangen i Elevantallet er ikke større for Kolding Skoles Vedkommende end for de fleste andre Skolers i de sidste Aar, og der er da ingen Grund til særlig at straffe Kolding i Anledning af den almindelige Nedgang i Latinskolernes Størrelse. 3) Kolding Skoles Beliggenhed er netop udmærket, den ligger meget mere centralt end Ribe og Fredericia Skoler. 4) Man er jo netop inde paa den Tankegang, at de rigere Skoler skal hjælpe de fattigere, og ad denne Vej saavel som ad andre maa Skolen i Kolding kunde hjælpes. 5) De danske Skoleholdere kan der sørges for paa anden Maade end ved at nedlægge Latinskolen, hvis Opretholdelse tilmed kan skaffe dem en Forøgelse af deres Indkomster, da de kan anvendes som Lærere i Skrivning, Regning og anden Fag paa Latinskolen.

Dernæst anfører han følgende Grunde for, at Skolen skal vedblive at eksistere. „1) Den har den Ælde, der ligner det voksne Træs, som allerede har baaret og i Fremtiden skal bære gode Frugter; kun at samme tilbørlig røgtes og plejes. 2) Den Stad, som man for ikke ret mange Aar siden ansaa som

den mest passende af alle danske Stæder til at være Højskolens Sæde — om samme skulde have været forflyttet — kan vel ei i saa kort Tid have tabt saa meget af sin Anseelse eller hvad andet der tages i Betragtning, at den nu ikke engang skulde findes værdig til at beholde den lave Skole, som den hidtil har været i Besiddelse af“. Byens smukke Omegn, der yder Eleverne saa megen Glæde, den Omstændighed, at Kolding By ikke som saa mange andre Byer er gaaet tilbage, men nærmere er gaaet frem i de senere Aar, de rige Muligheder for fortsat Trivsel og Udvikling, Byen rummer, den Uretfærdighed, der er begaaet mod den, ved at Amtshuset er flyttet til Vejle, Koldings Beliggenhed paa et Sted, hvor saa mange kommer paa Gennemrejse, og endelig det at Byen til Tider har Besøg af Hoffet og derfor har Brug for dannede, repræsentative Mænd, alt dette gør Nedlæggelsen af Latinskolen ganske urimelig. Hertil kommer saa den Betragtning, at det maatte være ubehageligt for Kongen, naar han i Fremtiden besøgte Koldinghus, at tænke paa, at den Skole, som en af de tidligere Dronninger havde omfattet med saa varm Interesse, var tilintetgjort. Endelig kunde man jo lade Skolen faa Lokaler paa Slottet, hvor der endda vilde være rigelig Plads til Kongen og hans Følge.

Den 30te Marts 1808 brændte Koldinghus, og der var nu ikke mere den Udvej at henvise til, at Skolen kunde flyttes op paa Slottet. 1811 viste Borgerne atter deres Interesse for at bevare Skolen ved at foretage en Indsamling, der indbragte 1100 Rdl. Striden stod mellem Kolding og Fredericia, der skulde nedlægges en Skole. Overfor Koldingenserne gjorde Fredericianerne gældende, at deres By var større, havde en Skole med smukke og bekvemme Lokaler, med

nem Adgang til at skaffe den ved Reformen 1809 paakrævede Undervisning i Tysk og Fransk, da disse Sprog taltes af mange i Byen, at deres Skole laa lige midt imellem Vejle og Kolding, og at Paghs Legat paa 1000 Rdl. vilde gaa tabt for Skolevæsenet ved Nedlæggelse af deres Skole, da det udtrykkelig var knyttet til den. Direktionen for Universitet og de lærde Skoler fandt, at Grundene for Opretholdelsen af Kolding Skole var de vigtigste, den indhentede en Erklæring fra Stiftsøvrigheden i Ribe, der ogsaa udtalte sig til Gunst for Kolding, og indgik saa med en allerundanigst Forestilling til Kongen, der under 2den Oktober 1817 resolverede, at Fredericia Skole skulde ophøre ved dette Aars Udgang. Paghs Legat kunde jo ikke flyttes; derimod fik Kolding Skole Leegels Legat, stiftet 1720 af Generalmajor, Kommandant i Fredericia Christian Leibmann Leegel (f. 1659 † 1729) og Hustru Ingeborg Loos med 600 Rdl. til Fredericia Latinskoles fattige Disciple.

REKTORER OG HØRERE (ADJUNKTER)

1732—1822.

27) Thuras Efterfølger blev, som allerede omtalt, Magister *Jakob Sørensen Ørsted*. Han var en Præstesøn fra Ærøskøbing og blev født 1697. Da hans Fader, Søren Jacobsen Ørsted, blev forflyttet til Haraldsted og Allindemagle og blev Provst i Ringsted Herred, kom han i Slagelse Skole, hvorfra han dimitteredes 1717. Aaret efter blev han baccalaureus philosophiæ og 1726 Rektor i Kolding. Medens de fleste af de tidligere Rektorer kun i faa Aar holdt ud i Rektoratet og ved den første den bedste Lejlighed søgte over i gejstligt Kald, vedblev Ørsted at fungere i 43 Aar, den længste Funktionstid, nogen Kolding-

rektor endnu har haft. Denne hans Forbliven i Embedet synes ikke at skyldes Forsumpning og Mangel paa Evne til at blive til noget mere, men maa snarere forklares ved, at Rektorstillingen i hans Tid undergik en Forandring, der gjorde Embedet mere anseligt og indbringende. Ved den Reform af Latinskolerne, der fandt Sted i 1739, og som vi i en anden Forbindelse har dvælet lidt ved, blev Rektoren udnævnt direkte af Kongen og stod altsaa ikke længere som en af Sognepræsten beskikket og ham underordnet Embedsmand. Som Rektor i Kolding udarbejdede Ørsted efter Opfordring af Byens Sognepræst Magister Laurits Lehe og Borgmester Jens Riis en Fortegnelse over de Ligsten, der fandtes i Kolding Kirke; hans originale Manuskript, som er dateret 2den Januar 1731, skal findes endnu. Blandt de mange Hørere, der virkede under Ørsted, var en Broder til ham *Søren Sørensen Ørsted*. Denne var født 1704 i Haraldsted, blev Student fra Slagelse Skole 1725, derefter Lærer og Kantor ved Latinskolen i Slagelse, i hvilken Egenskab han skrev et latinsk Lykønskingsdigt til Broderen ved dennes Udnævnelse til Rektor 1726. I 1728 blev Søren Ørsted Lærer og Kantor i Kolding, 1730 blev han cand. theol., men døde allerede 1732. En anden Hører, der virkede under Ørsted, var *Johannes Christoffer Neuchs*. Han var Søn af Christoffer Neuchs og født 1717 i Horsbøll i Tønder Amt. Da Faderen senere flyttede til Kolding kom Sønnen i Kolding Skole og dimitteredes af Ørsted i 1737. Samme Aar blev han Vicarius hos Rektor Hans Vallund i Middelfart. Da Skolen her blev nedlagt 1739, blev Neuchs Hører i Kolding, tog 1745 Baccalaurgraden og 1752 theologisk Embedseksamen; 1758 tog han Magistergraden, blev

efter 20 Aars Virksomhed i Kolding Rektor i Fredericia og 1770 Rektor ved Metropolitanskolen. Han døde 1776. Som Rektor dimitterede Ørsted 103 Studenter. Han fratraadte sit Embede 1769 og døde i Kolding den 3. Maj 1771.

28) Da den 72-aarige Ørsted trak sig tilbage til Privatlivet, blev Islænderen *Skule Thordarson Thorlacius* Kolding Skoles Rektor. Han var født den 10. April 1741 paa Gaarden „Teigur“ i Rangarvalla Syssel paa Island, hvor hans Fader, Thordur Brynjolfson Thorlacius, var kongelig Forpagter af noget Jordegods, der havde hørt under Tykvabai Kloster, men var bleven inddraget under Kronen. Slægten har gennem flere Slægtled indtaget en ret fremskudt Plads paa Island, saaledes havde Rektorens Oldefader, Magister Thordur Thorlakson, været Biskop i Skalholt, og dennes Oldefader var den i Islands Reformationshistorie bekendte Biskop Gudbrandur Thorlakson. Forpagter Thorlacius var gift med Kirstin Sigurdsdatter, Datter af Sysselmanden i Arnes' Syssel, Sigurd Sigurdson. Efter i nogle Aar at være bleven undervist hjemme, kom Skule Thorlacius i Skalholt lærde Skole og blev efter 3 Aars Skolegang i 1758 dimitteret til Københavns Universitet. 1760 tog han den filosofiske Eksamen, 1761 Baccalaurgraden og 1765 theologisk Embedseksamen; samme Aar blev han Alumnus paa Borchs Kollegium og Dekanus paa Kommunitetet. I 1768 tog han den filosofiske Magistergrad, og Aaret efter udnævnedes han til Rektor i Kolding. De otte Aar, han tilbragte som Rektor i denne By, omtaler han i et latinsk Digt til den bekendte Litterat og Skønaand Bolle Luxdorf, som han korresponderede med, som lykkeligt, indviede til Skolen, Videnskaben og Hjemmet. Allerede inden han kom

til Kolding var han optraadt som Poet, idet han i 1766 i Anledning af Karoline Mathildes Indtog skrev et latinsk Digt, og i 1774 var han igen paa Koturnen med en Hyldest, selvfølgelig paa Latin, til Arve-

Skule Thordason Thorlacius.

prinsen ved dennes Formæling. For sin Ulejlighed fik han en smigrende Skrivelse fra Guldberg og Kunstakademiets Sølvmedaille. Om videnskabelige Materier kunde han udtale sig til sin jævnaldrende, den kundskabsrige Kapellan ved Kolding Kirke, Provst Parmo Carl Petersen, Carl Plougs Morfæder, der var Teolog og Filolog (østerlandske Sprog), ligesom Thorlacius selv, og meget bekvemt boede i Adelgade lige overfor Kirken, tæt ved Rektorboligen. Den 28. August 1771 ægtede han i Kolding Agathe Riisbrigh, født den

SKOLEEFTERRETNINGER

Skolens Bestyrelse.

Skolekommissionen bestaar for Tiden af:

- Hr. Postkontrollør *Ellerbek*.
- Redaktør *K. Hansen*.
- Pastor *W. Kiørboe*, Formand.

Skoleudvalget bestaar af:

- Hr. Lærer *Gammelgaard*.
- Redaktør *K. Hansen*.
- Fabrikant *J. C. Johansen*, Formand.
- Herredsfoged *Nielsen*.
- Typograf *Sørensen*.
- Proprietær *N. Tingleff*, valgt af
Vejle Amts Skoleraad.

Eksaminer i 1916.

A. Afgangseksamen for studerende.

Denne Eksamen blev bestaaet af:

1. *Olga Marie Bartholdy* (Datter af Sognepr. B., Skibby).
2. *Else Marie Hansen* (Datter af Redaktør K. H.).
3. *Holger Vinkel Hansen* (Søn af Stationsforst. H.).
4. *Ellen Rudolphs Heeno* (Datter af Adjunkt H.).
5. *Bodil Agnete Jørgensen* (Datter af Købmand J.).
6. *Ellen Moth* (Datter af Adjunkt, Dr. phil. M.).
7. *Valdemar Nielsen* (Søn af Støbemester N.).
8. *Ejnar Wille Petersen* (Søn af Købmand P.).

9. *Ernst Wille Petersen* (Søn af Købmand P.).
10. *Niels Jørgen Rall* (Søn af Sognepræst R., Vejstrup).
11. *Jens Hugo Daniel Rasmussen* (Søn af Kommiss R.).
12. *Hans Schmidt* (Søn af Købmand S.).
13. *Jens Ravn Thomsen* (Søn af Agent T.).
14. *Juliane Marie Elisabeth Thygesen* (Datter af
Proprietær T., Dalby).
15. *Hans Martin Viuff* (Søn af Sagfører V.).
16. *Christian Frederik Vriborg* (Søn af Møller V.,
Vamdrup).
17. *Inger Charlotte Pouline Vyff* (Datter af Proprie-
tær V., Vonsild).

De beskikkede Censorer var: Rektor, Frk. *Jesper-
sen* (Dansk Stil), Inspektør *O. Madsen* (Engelsk Stil),
Rektor *Kaper* (Tysk Stil), Adjunkt *Sarauw* (mundtlig
Engelsk), Adjunkt *D. Petersen* (mundtlig Tysk), Ad-
junkt *N. Jensen* (Oldtidskundskab og Historie), Ad-
junkt *Wang* (Naturhistorie og Geografi), Rektor *Ka-
naris-Klein* (Fransk).

B. Realeksamen.

Denne Eksamen blev bestaaet af:

1. *Kathrine Marie Bertelsen* (Datter af afd. Portør B.).
2. *Aage Ludvig Bramsen* (Søn af Værkfører B.).
3. *Esther Deichmann Branth* (Datter af fhv. Sogne-
præst D. B.).
4. *Per Aage Brøchner-Larsen* (Søn af Ingeniør B.-L.).
5. *Asta Ravn Clausen* (Datter af Lærer C.).
6. *Henrik Christian Dornonville la Cour* (Søn af Pro-
prietær la C., Seest).
7. *Helga Kristine Eriksen* (Datter af Købmand E.).
8. *Kaj Vinkel Hansen* (Søn af Stationsforstander H.).
9. *Svend Frost Hansen* (Søn af Boghandler H.).

10. *Viggo Emil Hansen* (Søn af Drejermester H.).
11. *Karen Lauritsen* (Datter af afd. Lærer L.).
12. *Laurine Lind* (Datter af Proprietær L., Skartved).
13. *Anna Dorthea Madsen* (Datter af Møllebygger M.).
14. *Helga Moe* (Datter af Sognepræst M., S. Bjert).
15. *Arne Adolph Morten Damgaard Nielsen* (Søn af
Stukkator N.).
16. *Vagn Horup Alstrup Poulsen* (Søn at Stationsbud P.).
17. *Leif Bjarne Hildur Torkild Rosenstand* (Søn af
Grosserer R.).
18. *Ida Katrine Sartov* (Datter af Murer S.).
19. *Edith Schmidt* (Datter af Slagtermester S.).
20. *Gudrun Kristine Sparrevohn* (Datter af Maskinm. S.).
21. *Karen Thygesen* (Datter af afd. Proprietær T.,
S. Stenderup).
22. *Helmer Poul Marius Niels Feltendahl Vengberg*
(Søn af Bogholder V.).
23. *Ernst Halfdan Wellendorf* (Søn af Skovrider W.,
Stenderupstrand).

De beskikkede Censorer var: Rektor Frk. *Jespersen* (Dansk Stil), Inspektør *O. Madsen* (skriftlig Engelsk), Rektor *Christensen* (skriftlig Regning og Matematik), fhv. Skolebestyrer *Bæk* (mundtlig Dansk), Adjunkt *Sarauw* (mundtlig Engelsk), Rektor *Neersø* (mundtlig Regning og Matematik), Adjunkt *Wang* (Geografi).

C. Mellemskolens afsluttende Prøve.

Denne Eksamen blev bestaaet af:

I. Med Fransk.

1. *Benedicte Agge* (Datter af Ingeniør A., Bramdrup).
2. *Marie Elisabeth Frølich Agge* (Datter af Ingeniør
A., Bramdrup).
3. *Karen Margrethe Amdisen* (Datter af Trafikassistent A.).

4. *Gudrun Søgaard Andersen* (Datter af afd. Forstander A.).
5. *Kaj Brødsgaard* (Søn af Proprietær B., Jordrupgaard).
6. *Niels Peter Grønbech Grunnet* (Søn af Husejer G.).
7. *Johan Alfred Borch Johansen* (Søn af Fabrik J. C. J.).
8. *Henning Kyster* (Søn af Skomagermester K.).
9. *Gunild Laage* (Datter af Apoteker L.).
10. *Anker Høyer Lau* (Søn af Direktør L., Aarhus).
11. *Ursula Josepha Sophie Marcus* (Datter af Musikhandler M.).
12. *Knud Nygaard Markussen* (Søn af Hotelbestyrer M.).
13. *Poul Beckhøft Nielsen* (Søn af Herredsfoged N.).
14. *Marie Margrethe Petersen* (Datter af Arbejdsm. P.).
15. *Vita Ravn* (Datter af Lokomotivfører R.).
16. *Anne Sofie Rosenstand* (Datter af Magister R., Købhvn).
17. *Inga Stilling* (Datter af Kunstmaler S., Bramdrup).
18. *Ella Alexandra Margrete Thrane* (Datter af Chokolademester T.).
19. *Johannes Alfred Viuff* (Søn af Sagfører V.).
20. *Ejnar Ørkild* (Søn af Læge Ø.).

II. Uden Fransk.

1. *Peter Christian Christensen* (Søn af Korrespondent C.).
2. *Aage Christian Nielsen* (Søn af Inspektør N.).
3. *Hans Lodbrog Birgito Petersson* (Søn af Skibskaptajn P.).
4. *Georg Vilhelm Reinholdt Simonsen* (Søn af Vandværksbestyrer S.).
5. *Sigurd Hauschildt Sonnichsen* (Søn af Toldassist. S.).
6. *Anthøn Bendix Wanting* (Søn af Trafikassist. W.).
7. *Magdalene Wergeltoft* (Datter af Købmand W.).

De beskikkede Censorer var: Rektor Frk. *Jespersen* (Dansk Stil), Rektor *Christensen* (skriftlig Regning og Matematik), fhv. Skolebestyrer *Bæk* (mundtlig Dansk), Adjunkt *N. Christensen* (Fysik), Adjunkt *Wang* (Geografi), Rektor *Kanaris-Klein* (Fransk). Desuden viste Fru *Amdisen* og Hr. Cand. mag. *Svend Bruun* Skolen den Velvilje at medvirke ved Bedømmelsen af Haandarbejde og Engelsk.

D. Tillægsprøve.

Tillægseksamen i Latin for Farmaceuter til Realeksamen er bestaaet af *Frida Burcharth* (5) og samme Eksamen som Tillægseksamen til almindelig Forberedelseeksamen af *Jørgine Nissen Jøker* (g) og *Julie Hørlyk* (ug.).

E. Skolens Aarsprøve.

Elevtallet ved Slutningen af Skoleaaret 1915—16 var 309, idet 17 Elever var indmeldte og 5 udmeldte efter Programmets Affattelse. Af disse mødte til Studentereksamen, Realeksamen og Mellemskoleeksamen 67 Elever. Ved Aarsprøven var 239 til Stede.

Af 2 G	Klasses	14	Elever	opflyttedes	12.
- 1 G	—	7	—	—	5.
- 3 M a	—	26	—	—	24
- 3 M b	—	23	—	—	21
- 2 M a	—	22	—	—	20
- 2 M b	—	23	—	—	21
- 2 M c	—	14	—	—	12
- 1 M a	—	17	—	—	16
- 1 M b	—	19	—	—	19
- 1 M c	—	18	—	—	17
- 4 F	—	34	—	—	32
- 3 F	—	25	—	—	25

Studentereksamen.

Eksaminander	Skriftlig Dansk	Mundtlig Dansk	Skriftlig Engelsk	Mundtlig Engelsk	Skriftlig Tysk	Mundtlig Tysk	Fransk	Latin	Oldtids- kundskab	Historie	Geografi og Naturhist.	Naturfære	Matematik	Orden med skr. Arb.	Kvotient	Legems- øvelser	Sang
1. Olga Bartholdy	6	6 5	6	6 6	5	6 6	5 6	5	5 6	6 5	5 5	5	6 6	5	5,50		6
2. Else Hansen	4	5 6	5	5 6	6	5 5	5 5	5	5 4	5 5	5 5	5	5 5	5	5,04		6
3. Ellen Heeno	3	5 5	4	5 5	4	5 5	4 4	4	5 5	5 4	4 5	4	5 6	5	4,46		5
4. Bodil Jørgensen . . .	4	5 5	5	5 5	5	5 5	4 4	4	5 5	4 4	5 4	5	4 5	5	4,64	4	6
5. Ernst Wille Petersen	5	5 5	6	5 5	5	4 5	5 4	5	5 5	5 6	5 6	5	5 5	6	5,14	5	6
6. Niels J. Rall	5	6 6	6	6 6	5	6 6	5 5	5	5 6	5 6	5 5	5	6 6	5	5,43		6
7. Hans Schmidt	5	5 5	6	6 6	5	6 5	5 5	5	5 4	5 5	5 4	5	6 5	6	5,21		5
8. Jens Thomsen	5	5 5	4	5 5	4	4 5	4 4	4	5 6	4 6	4 5	4	4 4	5	4,54	6	6
9. Juliane Thygesen . .	4	5 5	4	5 5	3	5 5	5 4	4	5 6	5 6	5 6	5	4 4	5	4,64	5	6
10. Hans Vinff	4	5 6	5	5 6	6	5 6	5 5	5	5 6	5 6	5 5	5	5 4	6	5,21	5	5
11. Holger Hansen	5	5 5	5	6 6	4	6 6	5 4	5	5 6	5 5	5 5	5	5 4	6	5,11	6	6
12. Ellen Moth	5	5 5	6	5 6	3	5 6	5 5	5	6 5	5 6	5 6	5	5 5	5	5,11	5	5
13. Valdemar Nielsen . .	5	5 5	5	5 4	3	5 6	5 4	4	6 6	4 6	5 4	5	6 6	6	4,93	5	5
14. Ejnar Wille Petersen	5	5 5	5	6 6	6	6 6	5 5	5	6 6	5 6	5 6	5	6 4	6	5,43	5	
15. J. Hugo Rasmussen	5	5 6	5	6 6	4	6 6	5 6	5	5 6	5 5	5 6	5	5 6	6	5,32		6
16. Christian Vriberg . .	6	5 6	5	6 6	4	6 6	5 6	5	6 6	6 6	5 6	5	6 6	5	5,46	5	6
17. Inger Vyff	4	4 3	3	4 5	4	3 4	3 5	4	4 4	3 3	3	3	3 4	5	3,71	4	4

Den første af to Karakterer i samme Fag er Aarskarakteren, den anden Eksamenskarakteren.
Hvor der i mundtlige Fag kun er een Karakter, er det Aarskarakteren.

Undervisningen i 1916-17.

Der har været undervist $584\frac{1}{2}$ ($568\frac{1}{2}$) ugentlige Timer. Fagene har været fordelt mellem Lærerne paa følgende Maade:

Faste Lærere:

<i>Rektor</i> : Engelsk i 3 G, 2 G, Latin i 1 G nsp.	15 Tm.
Hr. Adjunkt <i>Jessen</i> : Regning og Matematik i 3 G, 2 G, R, 4 M a, 1 M b, 1 M c. Fysik i R, 4 M b, 2 M c	30 Tm.
Hr. Adjunkt <i>Nissen</i> : Dansk i 2 G, 1 G, 4 M a, 1 Time i 4 M. a + b. Regning og Matematik i 3 M b, 2 M b, 1 Time i 1 M c	24 Tm.
Frk. Adjunkt, Inspektrice <i>Erna Lorenzen</i> : Dansk i R, 2 M a. Religion i 3 M a, 3 M b, 3 M c, 1 M c. Geografi i 3 M b. Skrivning i 4 M, 3 M c, 1 M a, 4 F.	24 Tm.
Hr. Adjunkt <i>Thau</i> (Inspektion paa Legepladsen): Naturfag i 1 G m, R. Regning og Matematik i 4 M b, en Time i 4 M a + b, 4 F. Fysik i 4 M a. Gymnastik i 2 M, 1 M. Sløjd i 4 M, 3 M. Naturhistorie i 1 M a	34 Tm.
Hr. Adjunkt <i>Heeno</i> : Engelsk i R, 4 M b, 3 M b, 2 M a. Geometri i R. Fysik i 3 M a. Regning og Matematik i 3 M a, 2 M a. 1 Time Sangtilsyn	33 Tm.
Hr. Adjunkt, Dr. phil. <i>Moth</i> : Oldtidskundskab i G. Historie i R, 4 M, 3 M a, 3 M c, 2 M, 1 M, 4 F	33 Tm.
Hr. Adjunkt <i>Brusendorff</i> : Fransk i 4 M b, Tysk i 3 G, 1 G nsp, 4 M a, 3 M a, 2 M a, 2 M b, 1 M a. Dansk i 3 M b	34 Tm.

- Frk. Adjunkt *Lund Jakobsen*: Fransk i 2 G, 1 G, R, 4 M a. Dansk i 3 M b, 1 M a, en Time i 4 F. Tegning i 3 M. Skrivning i 2 M c, 1 M c. Religion i 1 M a, 4 F. 1 Time til Karakter- og Censurindskrivning 33 Tm.
- Frk. Adjunkt *Thora Jacobsen*: Engelsk i 3 M a, 2 M b. Geografi i 3 M a, 2 M c, 1 M c. Gymnastik i 4 F. samt Pigerne i 3 G, 2 G. 4 M. Haandgerning i 1 M, 4 F. Skrivning i 2 M a, 1 M b, 4 F. Tegning i 1 M c. 1 Time til Karakter- og Censurindskrivning 33 Tm.
- Hr. Adjunkt *Tang Petersen*: Historie i G. Dansk i 3 M c, 2 M c, 4 F. Religion i 2 M, 1 M b 33 Tm.
- Hr. Adjunkt *Vyff*: Engelsk i 1 G, 4 M a, 3 M c, 2 M c. Dansk i 3 M a, to Timer i 4 F. Historie i 3 M b. Religion i 4 M. To Timer Sangtilsyn 32¹/₂ Tm.
- Hr. Adjunkt *Otterstrøm*: Gymnastik i G, R, 4 M, 3 M. Sløjd i 2 M, 1 M, 4 F. Geografi i 3 M c, 1 M a. Naturhistorie i 4 M a, 3 M c, 2 M c, 1 M b 33 Tm.
- Hr. Adjunkt *Børup*: Naturfag i 3 G, 2 G, 1 G nsp. Naturhistorie i 4 M b, 3 M a, 3 M b, 2 M a, 2 M b, 1 M c, 4 F. Fysik i 1 G m. Geografi i 4 M, 2 M b 1 M b 33 Tm.
- Hr. Adjunkt *Galster*: Tysk i 2 G, R, 3 M b, 2 M c. Dansk i 3 G, 4 M b, 1 M b, 1 M c. 1 Time Sangtilsyn 33 Tm.
- Hr. Adjunkt *Verner*: Latin i 3 G, 2 G. Fransk i 3 G. Tysk i 1 G m, 4 M b, 3

Undervisningstimernes Fordeling p a de enkelte Fag.

Fagene	4	1	1	1	2	2	2	3	3	3	4	4	R	1 G	2	3			
	F	M a	M b	M c	M a	M b	M c	M a	M b	M c	M a	M b		nsp.	F.	m.		G	G
Religion.....	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	1	1	1	...	1	1	26
Dansk.....	10	5	6	5	4	4	4	4	4	4	4(+1)	4+(1)	4	...	4	...	4	4	75
Engelsk.....	5	5	5	4	4	4	4	4	5	...	5	...	5	5	56 ¹ / ₂
Tysk.....	...	6	6	6	3	3	3	3	3	3	3	3	4	...	4	...	4	4	60
Fransk.....	(4)	(4)	[3]	...	3	...	3	3	20
Latin.....	5	5	4	13
Oldtidskundskab.....	1	1	1	3
Historie.....	3	3	3	3	2	2	2	3	3	3	2	2	2	...	3	...	3	4	44
Geografi.....	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	34
Naturhistorie.....	1	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	4	1	...	3	1	1	23
Regning (Matematik).....	6	5	5	5	4	4	4	6	6	6	6+(1)	6+(1)	6	2	...	6	2	2	82
Naturlære.....	3	3	3	2	2	2	2	2	2	1	...	6	1	1	30
Skrivning.....	3	2	2	2	1	1	1	1	1	1	(1)	(1)	[2]+1	16+ 1
Tegning.....	2	1	1	1	1	1	1	1	1	1	(1)	(1)	13
Sang.....	1	(2)	(2)	(2)	[1]+(1)	[1]+(1)	[1]+(1)	(1)	(1)	(1)	(1)	(1)	(1)	5+ 5
Gymnastik.....	2	[3]	[3]	[3]	(3)	(3)	(3)	[3]	[3]	[3]	(3)	(3)	[4]	...	[4]	...	(4)	(4)	22+20
Rv. Haandarbejde (Sløjd).....	(2)+1	(2)	(2)	(2)	[2]	[2]	[2]	(2)	(2)	(2)	[2]	[2]	11+10
	35	35	36	35	36	36	36	36	36	36	35	35	34	18	17	18 ¹ / ₂	35	35	584 ¹ / ₂ (568 ¹ / ₂)

M c, 1 M b, 1 M c. 1 Time Dansk i 1 M b.....	33 Tm.
Fru Adjunkt <i>Mortensen</i> : Gymnastik med Pigerne i 1 G, R, 3 M, 2 M, 1 M. Haandgerning i 3 M, 2 M. Fysik i 3 M b, 3 M c. Skrivning i R, 1 M b. Tegning i 1 M a. Regning og Matematik i 2 M c, en Time i 1 M a. Geografi i 2 M a, 4 F.	33 Tm.
Hr. Adjunkt <i>Misfeldt</i> : Matematik og Regning i 1 G, 3 M c, 1 M a. Fysik i 2 M a, 2 M b. Tegning i 4 M, 2 M, 1 M b, 4 F. 1 Time Sangtilsyn.....	33 Tm.

Timelærere:

Hr. Kordegn <i>Schmidt</i> : Sang i hele Skolen	5 Tm.
Hr. Pastor <i>Kjørboe</i> : Religion i G.....	3 Tm.
Fru <i>Hagerup</i> : Skrivning i 3 M a, 3 M b, 2 M b. 1 Time Dansk i 1 M a....	4 Tm.
Fru <i>Kyster</i> : Haandgerning i 4 M.....	2 Tm.

Under Hr. Adjunkt *Børups* Mobiliseringsindkaldelse ($^{18/11}-^{5/2}$) læstes hans Timer af Hr. Læge *Brandorff*, Fru *Hagerup*, Fru Stadsingeniør *Lassen* og Hr. Læge *Ørkild*. Desuden er paa Grund af Lærerpersonalets Sygdom eller Fraværelse af anden Grund Vikartimer læst af Hr. Cand mag. *Svend Bruun*, Fru *Hagerup*, Fru *Galster* og Fru *Kyster*. Fra 1. November overtog Hr. Kantor *Lund* Undervisningen i Sang.

Oversigt over Aarets Arbejde.

Religion.

- 4 F. *Nic. Nielsens* Bibelhistorie: Forskellige Afsnit er læst. Nogle Salmer og nogle bibelhistoriske Sange lært udenad.
- 1 M. *Nic. Nielsens* Bibelhistorie: Forskellige Afsnit af det gamle og det nye Testamente er lært. Nogle Salmer.
- 2 M. *Nic. Nielsens* Bibelhistorie: Fra Rigets Deling og det gamle Testamente ud, det nye Testamente. *Chr. Lunds* Lærebog I. Del. Nogle Salmer.
- 3 M. *Nic. Nielsens* Bibelhistorie: Det nye Testamente. *Chr. Lunds* Lærebog: II. Del. Nogle Salmer.
- 4 M. Træk fra Kirkens Historie i Oldtid og Middelalder.
- 1 G. Apostlenes Gerninger læst og gennemgaaet.
- 2 G. Samuels Historie efter 1. Sam. samt Pauli Brev til Filippenserne.
- 3 G. En Oversigt over Udviklingsgangen i Kirkens Historie, meddelt i Foredrag og Eksaminatorier.

Dansk.

- 4 F. Læsning, Stavning, Genfortælling og Sproglære efter Danskbogen II. og III. Nogle Digte lært udenad. 1 Time Afskrivning og 2 Timer Diktat og skriftlig Genfortælling om Ugen.
- 1 M. Læsning, Stavning, Genfortælling og Sproglære efter Danskbogen III. Oplæsning for Klassen af enkelte danske Digterværker. 2 ugentlige Stiletimer (Diktat, Genfortælling og enkelte Fristile).
- 2 M. Oplæsning, Genfortælling og Analyse efter *Agerskov* og *Rørdams* danske Læsebog og *Ida Falbe-Hansen*: Digte. Forskellige Digterværker læst op. I Regelen 2 Stile hver Uge, Hjemme- og Skolestil.
- 3 M. Læsning efter *Agerskov* og *Rørdams* danske Læsebog. Sproglære efter *Nissens* Skema, Analyse og Ordforklaring Ca. 25 Sider Svensk efter *Christensens* svenske Læsebog. Nogle Digte efter *Ida Falbe-Hansen*: Digte for danske Skolebørn. Oplæsning for Klassen af forskellige Digterværker. Ca. 25 Hjemmestile.
- 4 M. *Agerskov* og *Rørdams* Dansk Læsebog Side 70–73,

- 120—124, 186—191, 228—236, 261—262, 280—281, 347—349, 356—358, 359—373, 378—384. *Ida Falbe-Hansens* Digte for danske Skolebørn Side 4—12, 27, 53, 72, 74, 76, 80—81, 97—99, 107—109, 121—123, 135—136, 138—139, 145—147, 155—156, 162. Udvalgte Fortællinger af *Goldtschmidt* S. 11—68. *Paludan-Müllers* Abels Død. *Bjørnsons* Sigurd Jorsalfar. *Christensens* Svenk Læsebog S. 67—71, 91—109. Det læste opgives til Eksamen. Enkelte Digterværker læst op for Klassen. Ca. 25 Hjemmestile (frie Stile og Genfortællinger).
- R. Litteraturbogen I. og II. Nogle danske Folkeviser. *H. Hertz*: Svend Dyrings Hus. *Blicher*: De 3 Helligaftener, Røverstuen, Bettefanden. *Holberg*: Jeppe paa Bjærget—22 Hjemmestile. Enkelte andre Ting, som ikke opgives til Eksamen.
- 1 G. Statarisk: *Blichers* E. Bindstouw samt 160 Sider af *Lindbæks* Læsebog. Kursorisk: Stykker af oldnordisk Litteratur, Folkeviser, Prøver af *Øhlenschläger*, *Blicher*, *Ingemann*, *H. C. Andersen*, *Paludan-Müller*, *Ploug*, *Hostrup*, *Chr. Richardt*, *Kaalund*, *Drachmann*, *Jeppe Aakjær*. Svensk: 62 Sider af *Ida Falbe-Hansen* og *Thyregods* Svenske Forfattere. Oldnordisk: 25 Sider af *Bertelsens* Læsebog. 15 Stile.
- 2 G. Statarisk: *Holbergs* Jacob von Thyboe og Erasmus Montanus, *Wessels* Kærlighed uden Strømper, *Chr. Winthers* Hjortens Flugt samt 86 af *Lindbæks* Læsebog. Kursorisk: Stykker af *Palladius*, *Holberg*, *Brorson*, *Ambrosius Stub*, *Johs. Ewald*, *Wessel*, *Baggesen*, *Chr. Winther Bjørnson*. 25 Sider Oldnordisk; 40 Sider efter *Bertelsens* Dansk Sproghistorie; 60 Sider af *Ida Falbe-Hansen* og *Thyregods* Svenske Forfattere. 10 Stile.
- 3 G. *Rønning*: Litteraturhistorie fra *Ploug* samt de norske Hovedforfattere. *I. P. Jacobsen* i Ud. ved *H. Bæk. Ibsen*: Kongsemnerne. Litteraturprøver efter *Lindbæks* Læsebog. Ca. 10 Sider af *Ida Falbe-Hansen*: Svenske Forfattere. Ca. 20 Sider af *Bertelsens*: Dansk Sproghistorie. 12 Stile. Repetition. *Eksamensopgivelser*: Erasmus Montanus. Hakon Jarl. Sparekassen. Kongsemner. 142 S. af *Lindbæks* Læsebog og *Ida Falbe-Hansen*: Digte. *Goldtschmidt* i Ud. ved *K. Bokkenheuser*, Side 71—73. I.

P. Jacobsen i Udv. ved *Bæk*, Side 63—73. *Rønning*: Litteraturhistorie fra Holberg. *Bertelsen*: Oldnordisk Læsebog Side 13—24, 27—29. *Bertelsen*: Dansk Sprog-historie, Side 8, 9, 10—11, 27, 29—31, 39—44, 78—80, 86—89, 92—93, 100—104, 111—15. *Ida Falbe-Hansen*: Svenske Forfattere Side 73—75, 81, 85—87, 93—94, 95—96, 203, 275—77, 331—35, 342—47, 366—74.

Engelsk.

- 2 M. *Jespersen og Saraauw*: Begynderbog i Engelsk I. samt ca. 20 Sider af II. Nogle Sange og Eventyr efter Skolens Fonograf- og Grammofoontekster. Afskrift og Diktat.
- 3 M. Ca. 65 Sider af *Jespersens* Læsest. med Øvelser samt *Werner og Brahdæs* eng. Læsebog. Nogle Digte. Diktat og Afskrivning.
- 4 M. 80 Sider af *Jespersens* Læsest. med Øvelser. En Del af *Werner og Brahdæs* Bog er læst kursorisk. Nogle Grammofoontekster. Diktat. *Jespersens* lille Grammatik. Til Eksamen opgiver 4 M a: *Jespersen* Side 61-98, 125-139; 4 M b: Side 62—79, 92—101, 104—113, 125—139.
- R. *Georg Bruun*: Historical Reader: Side 11—28, 46—60, 64—77, 197—201; *Jespersen*: Eng. Læsest. 151—179; Skolens Fonograf- og Grammofoontekster, 34 Sider. ca. 120 Sider af *Wilfred C. Thorley*: A Primer of English er læst kursorisk. Stilskrivning hver Uge paa Skolen og 16 Hjemmestile. Til Eksamen opgives: Historical Reader Side 11—14, 46—55, 57—60, 64—76, 197—201; Eng. Læsestykker Side 151—179; Fonograf- og Grammofoontekster Side 53, 56—59, 71—73, 80 samt Tillæg I Side 1—2 og 7—8, Tillæg II Side 3—4.
- 1 G nsp. *Georg Bruun*: The Historical Reader, S. 1—90. *Stigaard*: The Dickens Reader, S. 1—88. *Georg Bruun*: Modern English Plays. *Østerberg*: English Poems, S. 1—64. Engelske Grammofoontekster, ca. 30 Sider. 1 ugentlig Stil.
- 1 G mn. *Georg Bruun*: Historical Reader S. 1—74.
- 2 G. *Georg Bruun*: The Historical Reader, S. 84—220. *Shakespeare*: The Merchant of Venice. Ca. 70 Sider Digte i *Østerberg*: English Poems og Engelske Grammofoontekster. *George Eliot*: Silas Marner. 40 Stile.
- 3 G. English Essays, I. S. 9—35, 61—92. *Wershoven*: Eng-

lish Schoollife, ca. 50 Sider. Engelske Grammofoontekster, S. 40—45, 103—114. *Helweg-Møller*: Modern English Prose. 70 Stile. Til Eksamen opgives: *Shakespeare*: The Merchant of Venice, Act I. *Georg Bruun*: The Historical Reader, S. 162—220. *Stigaard*: The Dickens Reader, S. 3—48. *Østerberg*: English Poems, S. 63—65, 88—99, 105—123.

Tysk.

- 1 M. *Reincke*: Tysk Begynderbog, S. 1—90.
- 2 M. *Reincke*: Tysk Begynderbog S. 90—ud. *Reincke*: Tysk Læsebog for Mellemskolen: S. 1—12, 63—92. *Kaper*: Tyske Stiløvelser for Forberedelsesskoler ca. 10 S.
- 3 M. *Reincke*: Tysk Læsebog for Mellemskolen S. 13—27, S. 92—132. *Kaper*: Stiløvelser for Forberedelsesskoler ca. 10 S. *Kaper*: Grammatik.
- 4 M. *Reincke*: Tysk Læsebog for Mellemskolen S. 144—186, 200—213. Ekstemporal efter *Hauffs* Märchen. *Kapers* Grammatik. *Kaper*: Tyske Stiløvelser for Forberedelsesskoler ca. 15 Sider. Til Eksamen opgives S. 144—186, 200—213.
- R. *Reincke*: Tyske Læsestykker for Realklassen, S. 43—58, 76—90, 93—103, 159—162. *Hauff*: Märchen 215—37. 305—22. *Kapers* Grammatik.
- 1 G nsp. *Ingerslev og Vibæk*: Deutschland II. S. 1—14, 45—66, 233—253. *Hauffs*: Märchen S. 190—239, 291—330. 1 Sti ugentlig.
- 1 G mn. *Ingerslev og Vibæk*: Deutschland II. S. 45—51, S. 51—66, 104—130, 160—175, 233—253. Grammatik efter *Kapers* Litteraturhistorie: Befrielseskrigenes Tid.
- 2 G. *Ingerslev og Vibæk*: Deutschland II. 104—30. *Schiller*: Wilhelm Tell. *Østergaard*: Tyske Digte (Schillers) *Frensen*: Peter Mohrs Fahrt nach Südwest til ca. S. 150. *Kapers* Grammatik. 60 Stile.
- 3 G. *Goethe*: Faust I. (Nohle). *Ingerslev og Vibæk*: Deutschland II. S. 104—119. *Andersen og Christensen*: Tysk Litteraturhistorie, ca. 25 Sider. *Vibæk og Kramer*: Deutsche Umgangssprache (ekst.). 1 ugentlig Hjemmestil. Til Eksamen opgives: *Goethe*: Faust S. 6—ud; *Schiller*: Wilhelm Tell Akt III+IV. *Ingerslev og Vibæk*: Deutsch-

land II. S. 104—119. Litteraturhistorie. Til Prøve i Sprogferdighed: *Hauffs Märchen* S. 215—237, 305—310.

Fransk.

- 4 M. *Henrik Madsen*: Fransk Læsebog for ældre Begyndere (1914): S. 1—60; til Eksamen opgives S. 18—60. *Henrik Madsen*: Grammatik: Hovedpunkterne.
- R. *Henrik Madsen*: Fransk Læsebog for ældre Begyndere. Side 85—90 92—100, 102—105, 118—126, 143—152. Grammatik efter *H. Madsens* Grammatik.
- 1 G. *Henrik Madsen*: Fransk Læsebog for ældre Begyndere Side 62—65, 74, 87—90, 92—100, 118—127, 143—152. Enkelte Grammofofontekster. *Kunning og Kaper*: Franske Læsestykker ca. 36 Sider. Grammatik efter *Henrik Madsens* Grammatik.
- 2 G. *Kunning og Kaper*: Franske Læsestykker Side 83—180. *Michelsens* franske Læsestykker. *Henrik Madsens* Grammatik.
- 3 G. *Statarisk: Kunning og Kaper*: Franske Læsestykker for Mellemlklasserne S. 164—212. *Michelsen*: Franske Læsestykker 92—154. Kursorisk: *Alphonse Daudel*: Lettres de mon moulin (Collection Nelson) 5—9, 19—81, 101—122, 163—176. *Henrik Madsens* Grammatik.

Latin.

- 1 G. *Mikkelsens* latinske Læsebog S. 1—50. *Cortsens* latinske Læsebog, I., S. 1—20.
- 2 G. *Cortsen*: I. S. 21—62; 69—75. *Cortsen* II. S. 1—40.
- 3 G. *Cortsen* II. S. 40—65. *Gertz*: Latinske Forfattere fra Middelalderen I. S. 1—5, 18—25, 26—28, 44—53. Til Eksamen opgives: *Cortsen* I. S. 26—42, 54—58, 69—75, II. 18—40. *Gertz*: Latinske Forfattere fra Middelalderen I. 1—5, 18—25, 26—28, 44—53.

Oldtidskundskab.

- 1 G. *Iliaden* I, V, VI. *Odyseen* I, IV, VI. *Herodot ved Hude*: 3 H. *Mythologi*.
- 2 G. *Sophokles' Antigone* ved *Thor Lange*. *Aischylos' Agamemnon* ved *Niels Møller*. *Sokrates' Forsvarstale* ved *Gertz*. *Kunsthistorie*.
- 3 G. *Tacitus* i Udvalg ved *Cortsen*. Til Eksamen opgives: *Iliaden* I, V, VI fra 237 ud; *Aischylos' Agamemnon*; *Sokra-*

les' Forsvarstale; *Herodot*, 3 H., Side 1—47; *Tacitus ved Cortsen*.

Historie.

- 4 F. (Historie og Geografi). *Johan Ottosen*: Børnenes Fædrelandshistorie fra Kristian d. I. til Frederik den VIII., det vigtigste af Norges og Sverrigs Historie er meddelt mundtligt. Paa Kortet er gennemgaaet den skandinaviske Halvø, Danmark og det almindelige om Europa.
- 1 M. *Ejler Møller*: Verdenshistorie for Mellemskolen forfra til Korstogstiden S. 70.
- 2 M. Samme Bog fra Korstogstiden til Reformationstiden.
- 3 M. Samme Bog fra Reformationstiden til den franske Revolution.
- 4 M. Samme Bog fra 1815 og Bogen ud, repeteret fra 1789 og Bogen ud. Hovedpunkterne af Samfundslæren.
- R. *P. Munch*: Revolutionen og Napoleon. *P. Munch*: Mindre Lærebog i Samfundskundskab.
- 1 G. *P. Munch*: Verdenshistorie I. og II. (3dje Udg.): Oldtid og Middelalder. *Joh. Ottosen*: Lærebog i Nordens Historie, til 1523.
- 2 G. *Schiöth og Lange*: Lærebog i Verdenshistorie I: Den nyere Tid. *Joh. Ottosen*: Lærebog i Nordens Historie, 1523—1814. *P. Munch*: Samfundskundskab: Statsstyre, Kommunestyre og Samfundets økonomiske Liv.
- 3 G. *Schiöth og Lange*: Lærebog i Verdenshistorie II: Den nyeste Tids Historie. *Joh. Ottosen*: Lærebog i Nordens Historie, fra 1814 og Bogen ud. *P. Munch*: Samfundslære: Det økonomiske Liv i Samfundet. Som Speciale er læst: Danmark 1830—48 med *P. Munch*: Det danske Folks politiske og nationale Gennembrud 1830—48 som Grundrids. Til Eksamen opgives foruden det i denne Klasse læste: Norden 1766 (Sverrig 1772)—1814 efter *Ottosens* Lærebog og af *P. Munch*: Samfundslære: Stats- og Kommunestyre.

Geografi.

- 1 M. *C. C. Christensen*: Geografi for Mellemskolen I og II. I til Middelhavet.
- 2 M. I og II, Sydeuropa, Asien, Danmark med Kortlæsning, Korttegning.

- 3 M. II, Afrika, Australien, Amerika, Solsystemet og Havet. Korttegning.
- 4 M. II, Danmark, Norge, Sverrig, Kina, Japan, Indien.
- R. *P. Andersen og Vahl*: Geografiske Hefter for Realklassen: I „Almindelig Geografi“ og II „De forenede Stater i Nordamerika“.

Naturhistorie.

- 4 F. Gennemgang af typiske Krybdyr, Padder, Fisk og lavere Dyr, enkelte almindeligere Planter, Bladformer, Spiring o. l.
- 1 M. *Balslev og Andersen*: Zoologi for Mellemskolen I (Side 1—76). *Balslev og Simonsen*: Botanik for Mellemskolen, Hefte I.
- 2 M. *Balslev og Andersen*: Zoologi for Mellemskolen I (Side 76—ud.) og II (til Kaalsommerfuglen). *Balslev og Simonsen*: Botanik for Mellemskolen, Hefte II. Plantebestemmelser.
- 3 M. *Balslev og Andersen*: Zoologi for Mellemskolen II (Kaalsommerfuglen—encellede Dyr). *Balslev og Simonsen*: Botanik for Mellemskolen, Hefte III. Samme: Organisk Kemi. Plantebestemmelser.
- 4 M. *Arnold Møller*: Sundhedslære til Skolebrug. *Balslev og Simonsen*: Botanik for Mellemskolen, Hefte IV. Plantebestemmelser.
- R. *V. Balslev og P. Andersens* Zoologi for Realklassen. *Carl Christensen*: Botanik for Realklassen, 2det Afsnit. Ekskursioner.

Naturlære.

- 2 M. *Rasmussen og Simonsen*: Fysik I til Magnetisme, Kemi I med tilhørende Opgaver.
- 3 M. Samme Bog: Fysik I fra Magnetisme og Bogen ud, Fysik II til Elektricitet.
- 4 M. Samme Bog: Fysik II, Elektricitet og Energi, Kemi II. (med en Del Forbigaaelser).
- R. *Sundorph*: Fysik for Realklassen: Hefte II og IV.
- 1 G mn. *Barnwater*: Astronomi I. Afsnit. Samme: Læsebog i Varme. *Julius Petersen*: Kemi for Gymnasiet (Side 1—59). Kemiske og Fysiske Øvelser.

Naturfag i Gymnasiet.

- 1 G. nsp. *Heegaard, Vahl og Krogh*: Naturkundskab for Gymnasiet I Side 1—119.
- 1 G. mn. *K. Simonsens Biologi*: De encellede Organismer. *M. Vahl*: Geografi for Gymnasiets m. Linie, Side 1—83 og Side 139—178.
- 2 G. *Heegaard, Vahl og Krogh*: Naturkundskab for Gymnasiet II.
- 3 G. *Heegaard, Vahl og Krogh*: Naturkundskab for Gymnasiet I. og II. Repetition. Til Eksamen opgives: I Side 1—165.

Regning og Matematik.

- 4 F. *Joakim Larsen*: Regnebog I og II: De fire Regningsarter med ubenævnte og benævnte Tal samt simple Opgaver i Reguladetri. Det hefaledede Pensum i Brøk og Decimalbrøk. Hovedregning hver Dag.
- 1 M. *Pedersen og Røttings* Regnebog I til § 10
- 2 M. *Pedersen og Røttings* Regnebog I (§ 10—Bogen ud). *Dr. C. Hansens* Plangeometri for Mellemskolen § 1—§ 75. Ca. 40 Hjemmeopgaver.
- 3 M. *Pedersen og Røttings* Regnebog II til § 6. *C. Hansens* Aritmetik til Kap. 9, sammes Plangeometri fra § 71 til Kap. 11. Ca 50 Hjemmeopgaver.
- 4 M. *Pedersen og Røtting*: Regnebog II (§ 6—Bogen ud). *C. Hansens* Aritmetik og Algebra for Mellemskolen fra Kap. 9 og Bogen ud. Sammes Geometri fra Kap. 11 og Bogen ud. Ca 70 Hjemmeopgaver.
- R. *C. Hansens* Lærebøger i Aritmetik og Algebra samt Geometri for det sproglige Gymnasium (med adskillige Forbigaaelser). *Cronfelt og Nielsen*: Regnebog for Realklassen. Ca. 70 Hjemmeopgaver.
- 1 G. nsp. *Bonnesen*: Matematik for det sproglige Gymnasium. Grafisk Fremstilling, Koordinater, den lineære Ligning samt Kap. 3, 4, 5, 6, 9 og 10 med Forbigaaelser.
- 1 G. mn. *C. Hansens* Lærebøger i Aritmetik og Algebra samt Geometri for Gymnasiet (med enkelte Forbigaaelser); sammes Lærebog i Trigonometri § 1—24 (incl.). Ca. 150 Hjemmeopgaver.
- 2 G. *Bonnesens* Matematik: Kap. 2, 3, 8, 11 og 12.

3 G. Samme Bog. Kap. 7, 8 og 13. Til Eksamen opgives (Anordning $\frac{1}{12}$ 1906): Aritmetik og Algebra: Stykke 1, 2, 7, 8. Geometri: Stykke 1, 2, 5.

Skrivning.

Louise Stremmes Skriveøvelser og Skrivebøger er benyttede.

Tegning.

Fremadskridende Øvelser efter Fortegninger paa den store Tavle og Modeller.

Sang.

Undervisningen er fremmet efter Reglementet.

Gymnastik.

Undervisningen er fremmet efter Reglementet. Der er lagt Vægt paa Boldspil og Friluftøvelser.

Kvindeligt Haandarbejde.

Undervisningen er fremmet efter Reglementet.

Sløjd.

Aksel Mikkelsens System med stærkt Hensyn til det praktiske Livs Krav. Mindre Reparationer og Smaagenstande til Fysikundervisningen er udførte af Eleverne. Bejtsning og Maling.

Eleverne.

Elevtallet, som umiddelbart efter Sommerferien var 304, er nu (5. Marts 1917) 300, idet der i den mellemliggende Tid er optaget 4 og udgaaet 8. Der er siden sidste Programs Udstedelse nedlagt en Forberedelsesklasse, saa at Skolen nu kun har 1 Forberedelsesklasse.

Hvorledes Elevtallet har vekslet i Aarets Løb, ses af følgende

OVERSIGT.

	Afgang	Tilgang	Elevtal
Tallet af Elever ved Programmets Udstedelse 1916	296
Indmeldt efter Programmets Udstedelse 1916	17	
Udgaaet efter Programmet 1916 og før Aarsprøven	9		
Udgaaet efter Afgang- og Aarsprøven 1916	48		
Tilgang ved Optagelsesprøverne	48	
Senere optaget	4	
Afgang i Skoleaaret	8		
Nuværende Elevtal	300

Efter Forældrenes Livsstillinger fordeler Eleverne sig paa følgende Maade: 49 er Børn af Landbrugere, 75 af Handlende, 86 af Embødsmænd og Bestillingsmænd, 52 af Haandværkere, 38 af Forældre i andre Livsstillinger. Af de 300 Elever er de 202 Drengene, 98 Piger.

I efterfølgende Fortegnelse er Eleverne anførte klassevis i Bogstavorden. Hjemsted nævnes kun, naar Forældrene (Værgerne) er bosatte udenfor Kolding By og Landsogn.

3 Gymnasieklasse (12 Elever).

1. Christian Baun. Fhv. Gaardejer B., Taps.
2. Gustav Bech. Borgmester B.
3. Ernst Brusendorff. Adjunkt B.
4. Marie Christensen. Partikulier C.
5. Thyra Hanssen. Rigsdagsmand H., Aabenraa.
6. Eigil Johansen. Fabrikant J.
7. Holger Kjær. Overlærer K.
8. Jeppe Knudsen. Cyklehandler K.
9. Edith Mikkelsen. Afd. Købmand M.
10. Aage Mogensen. Forretningsfører M.
11. Paul Moth. Adjunkt, Dr. phil. M.
12. Orla Trane. Chokolademester T.

2 Gymnasieklasse (6 Elever).

13. Georg Ehrenskjöld. Fabriksinspektør E.
14. Herbert Terndrup. Byfoged T.
15. Marius Thuesen. Snedker T.
16. Peter Toftgaard-Hansen. Lærer T-H., Dalby.
17. Niels Wanting. Trafikassistent W.
18. Karl Viuff. Sagfører V.

1 Gymnasieklasse, nspr. (9 Elever).

19. Karen Amdisen. Trafikassistent A.
20. Niels Peter Bogh. Fhv. Gaardejer B., Kolding.
21. Svend Frost-Hansen. Boghandler H.
22. Vincens Grandjean. Stamhusbesidder G., Falster.
23. Elisabeth Krohn. Direktør K., Bramdrup.
24. Gunild Laage. Apoteker L.
25. Valborg Lind Poulsen. Gaardejer P., Bramdrup.
26. Otto Mygind. Lærer M., Taps.
27. Anne Sofie Rosenstand. Magister R., Kbhvn.

1 Gymnasieklasse, m. (9 Elever).

28. Gudrun Søgaard Andersen. Afd. Forstander A.
29. Kaj Brødsgaard. Proprietær B., Jordrupgaard.
30. Henrik Grandjean. Broder til Nr. 22.
31. Henning Kyster. Skomagermester K.
32. Arne Nielsen. Stukkator N.
33. Poul Nielsen. Herredsfoged N.
34. Ejnar Lassen Schmidt. Sognefoged S., Ødis.
35. Alfred Viuff. Broder til Nr. 18.
36. Ejnar Ørkild. Læge Ø.

Realklassen (13 Elever).

37. Benedicte Agge. Ingeniør A., Bramdrup.
38. Elisabeth Agge. Søster til Nr. 37.
39. Niels P. Grunnet. Husejer G.
40. Johan Johansen. Broder til Nr. 6.
41. Knud Markussen. Hotelbestyrer M.
42. Aage Nielsen. Inspektør N.
43. Marie Margrethe Petersen. Arbejdsmand P.
44. Vita Ravn. Lokomotivfører R.
45. Georg Simonsen. Vandværksbestyrer S.
46. Sigurd Sonnichsen. Toldassistent S.
47. Inga Stilling. Kunstmaler S., Bramdrup.
48. Ella Thrane. Søster til Nr. 12.
49. Anthon Wanting. Broder til Nr. 17.

4 M a (21 Elever).

50. Ruth Branth. Pastor D. B.
51. Arne Brusendorff. Broder til Nr. 3.
52. Hans O. Eriksen. Sagfører E.
53. Svend Gammelgaard. Lærer G.
54. Ellinor Hansen. Redaktør E. H.
55. Valborg Hansen. Afd. Bagermester H.
56. Anton Kofod Jensen. Dyrlæge K. J., Vonsild.

57. Henrik Jeppesen. Murermester J.
58. Katrine Knudsen. Søster til Nr. 8.
59. Anna Marie Kruse. Formand K.
60. Anna Lebech. Restauratør L.
61. Christen Lind. Proprietær Lind, Skartvedgaard.
62. Malin Marcus. Musikhandler M.
63. Robert Mikkelsen. Direktør M.
64. Niels Kr. Nielsen. Postbud N.
65. Tage Nielsen. Broder til Nr. 32.
66. Thøger Otterstrøm. Adjunkt O., Bramdrup.
67. Ingeborg Petersen. Smed P.
68. Erik Rasmussen. Kommiss R.
69. Sigurd Schmidt. Typograf S.
70. Hans Erik Wandall. Afd. Forstander W.

4 M b (23 Elever).

71. Anker Søgaard Andersen. Broder til Nr. 28.
72. Axel Andersen. Købmand E. A.
73. Edith Andersen. Afd. Bogholder A.
74. Agnete Bjerre-Madsen. Murermester Bj.-M.
75. Johannes Bramsen. Proprietær B., S. Bjert.
76. Nis Bramsen. Broder til Nr. 75.
77. Emil Brämer. Maskinist B., Vamdrup.
78. Elisabeth Eliassen. Fru Poulsen.
79. Mogens Frederiksen. Dyrlæge F., Taulov.
80. Johann E. Gabe. Læge G., Taps.
81. Holger Gundesen. Ekspedient G.
82. Lydia Jensen. Arbejdsmand J.
83. Alfred Jessing. Detaillist J.
84. Mary Jørgensen. Tømrer J.
85. Ejnar Matthiesen. Pastor M., Vamdrup.
86. Tage Mikkelsen. Broder til Nr. 63.
87. Helge Quistgaard. Lokomotivmester Q., Vamdrup.
88. Knud Ravn. Forstander R., Hejls.

- 89. Alfred Rosendahl. Bogholder R.
- 90. Peter Schmidt. Kreaturhandler S.
- 91. Viggo Schmidt. Afd. Købmand S.
- 92. Thorkild Schønfelt. Agent S.
- 93. Knud Thorup. Læge T., Lunderskov.

3 M a (21 Elever).

- 94. Eleonora Bjerre-Madsen. Søster til Nr. 74.
- 95. Elisabeth Clausen. Proprietær C., Vonsild.
- 96. Marie Eriksen. Købmand E.
- 97. Christian Fensholt. Købmand F.
- 98. Lilli Frederiksen. Urmager F.
- 99. Erik Hansen. Drejermester H.
- 100. Henny Hansen. Klaverstemmer H.
- 101. Aage Iversen. Hestehandler I.
- 102. Alfred Jacobsen. Gaardejer J. J., Ødis.
- 103. Charlie Jensen. Entreprenør J.
- 104. Rasmus Juhl. Proprietær J., Varmark.
- 105. Jeppe Kjær. Proprietær K., S. Bjert.
- 106. Nis L. Lind. Broder til Nr. 61.
- 107. Klaudi Lindberg. Maler L.
- 108. Holger Olsen. Lærer O., Ferup.
- 109. Ernst Rauer. Boelsmand R., Seest.
- 110. Svend Aage Rodian. Agent R.
- 111. Betty Schmidt. Arkitekt S.
- 112. Carl Georg Schønfelt. Broder til Nr. 92.
- 113. Aage Snoer. Forretningsfører S.
- 114. Ebba Wanting. Søster til Nr. 17 og 49.

3 M b (20 Elever).

- 115. Niels Agge. Broder til Nr. 37 og 38.
- 116. Hedvig Birk. Pastor B., Paaby.
- 117. Ulla Brøchner-Larsen. Ingeniør B.-L.
- 118. Tage Christensen. Korrespondent C.

119. Helga Gabe. Søster til Nr. 80.
120. Johannes Johansen. Proprietær J. J., Taps.
121. Ella Jørgensen. Fru J.
122. Astrid Laage. Søster til Nr. 24.
123. Else Mikkelsen. Søster til Mr. 63 og 86.
124. Rudolph Moe. Pastor M., S. Bjert.
125. Poul Mogensen. Broder til Nr. 10.
126. Ellen Mygind. Søster til Nr. 26.
127. Svend Neckelmann. Mægler N.
128. Johan Nøhr. Handelsrejsende N.
129. Knud Quistgaard. Broder til Nr. 87.
130. Esther Rosenstand. Søster til Nr. 27.
131. Carla Stilling. Søster til Nr. 47.
132. Rigmor Tarp. Ingeniør T.
133. Vibeke Thastum. Afd. Redaktør T.
134. Thorkil Wellendorf. Skovrider W., Stenderupstrand.

3 M c (14 Elever).

135. Ebba Brødsgaard. Søster til Nr. 29.
136. Aage Christensen. Købmand A. D. C.
137. Niels Eriksen. Lærer E.
138. Aage Gregersen. Filialbestyrer G.
139. Karen Holm. Maler H.
140. Christoffer Juhl. Proprietær P. J., Dalby.
141. Anne Marie Kring. Møller K., Jordrup.
142. Niels Kristensen. Gaardejer K. K., Ferup.
143. Alfred Larssen. Ølbrygger L.
144. Vanda Madsen. Handelsrejsende M.
145. Sigurd Moth. Broder til Nr. 11.
146. Knud Otterstrøm. Broder til Nr. 66.
147. Ib Tang Petersen. Adjunkt T. P.
148. Adda Sandagger. Trafikassistent S.

2 M a (24 Elever).

149. Ove Ahn. Kontorist A.
150. Else Andersen. Proprietær P. A., Tved.
151. Johanne Bramsen. Tømrer B.
152. Holger Brødsgaard. Broder til Nr. 29 og 135.
153. Jørgen Buemann. Bestyrer B.
154. Inger Clausen. Lærer C.
155. Bruno Clement. Former C., Seest.
156. Rudolf Frederiksen. Broder til Nr. 98.
157. Jens Fuglsang. Arbejdsmand F.
158. Carl Hansen. Proprietær F. H., S. Stenderup.
159. Theodor Hansen. Proprietær H., Elkærholm.
160. Otto Jessing. Broder til Nr. 83.
161. Jørgen Jørgensen. Proprietær H. J., Tved.
162. Axel Kolding. Agent K.
163. Elif Kraul. Afd. Slagtermester K.
164. Maren Kruse. Rentier K.
165. Viggo Lauritsen. Afd. Lærer L.
166. Erik Lundgren. Hotelejer L.
167. Haldur Moe. Broder til Nr. 124.
168. Vagn Mouritsen. Pastor M., Leirskov.
169. Skjold Neckelmann. Broder til Nr. 127.
170. Karl J. Schmidt. Bankkasserer S.
171. Gudrun Schou. Proprietær S., Tved.
172. Leif Ørkild. Broder til Nr. 36.

2 M b (20 Elever).

173. Børge Aagaard. Proprietær A., S. Stenderup.
174. Christine Andersen. Søster til Nr. 73.
175. Ejnar Christensen. Broder til Nr. 136.
176. Henry Christiansen. Ekspedient C., S. Bjert.
177. Ellen Frederiksen. Søster til Nr. 79.
178. Aage Hansen. Rentier H.
179. Else Hansen. Maskinmester H.

180. Svend, E. Hansen. Kreaturhandler H.
181. Viggo Høyer. Gaardejer H., Leirskov.
182. Vilhelm Iversen. Bogholder I.
183. Helfred Jepsen. Portør J.
184. Otto Juhl. Proprietær M. J., S. Bjert.
185. Gudrun Misfeldt. Adjunkt M.
186. Anton Nielsen. Afd. Restauratør N.
187. Otto Nissen. Købmand O. N.
188. Jens Pagh. Telefonformand P.
189. Anna Refsgaard. Gaardejer R., Drejens.
190. Anton Refsgaard. Broder til Nr. 189.
191. Ingeborg Sørensen. Tømrer S.
192. Ejnar Thorning. Proprietær T., N. Bjert.

2 M c (16 Elever).

193. Richard Bløcher. Slagtermester B.
194. Erik Eriksen. Broder til Nr. 52.
195. Svend Gregersen. Broder til Nr. 138.
196. Robert Jepsen. Broder til Nr. 183.
197. Paul Juhl. Proprietær J., Binderup.
198. Johannes Kjærby. Spindemester K.
199. Marie Lindberg. Søster til Nr. 107.
200. Hans Nicolajsen. Skrædder N.
201. Noe Tang Petersen. Broder til Nr. 147.
202. Ulla Petersen. Bødker P.
203. Jørgen Raffnsøe. Fhv. Proprietær R., Varmark.
204. Svend Raffnsøe. Proprietær R., Aastorp.
205. Charite Rosenstand. Søster til Nr. 47 og 131.
206. Svend Stilling. Broder til Nr. 27 og 130.
207. Svend Thomsen. Urmager T.
208. Else Thorup. Søster til Nr. 93.

1 M a (20 Elever).

209. Arnold Søgaard Andersen. Broder til Nr. 28 og 71.
210. Jens Chr. Andersen. Fru S. A.

211. Kaj Andersen. Broder til Nr. 72.
 212. Erna Beck. Trafikassistent B.
 213. Karen Birk. Søster til Nr. 116.
 214. Henry Buhl. Gaardejer B., N. Bjert.
 215. Ester Busch. Hestehandler B.
 216. Erik Hansen. Broder til Nr. 159.
 217. Jens P. Hansen. Portør H.
 218. Ellen Margrethe Jensen. Søster til Nr. 103.
 219. Mark Jensen. Broder til Nr. 103 og 218.
 220. Olaf Jensen. Isenkræmmer J.
 211. Rudolf Juhl. Broder til Nr. 104.
 222. Kaja Jørgensen. Fiskeeksportør J., Lunderskov.
 223. Agnete Lebech. Søster til Nr. 60.
 224. Kjeld Misfeldt. Broder til Nr. 185.
 225. Poul Lund Petersen. Direktør L. P.
 226. Richard Schibler. Røgmand S.
 227. Kamma Schmidt. Søster til Nr. 111.
 228. Tyge Thygesen. Proprietær T., Dalbygaard.

1 M b (19 Elever).

229. Otto Bentzen. Lærer B.
 230. Helge Boesen. Konditor B.
 231. Kai Bruhn. Proprietær B., S. Stenderup.
 232. Ove Bruhn. Broder til Nr. 231.
 233. Oluf Duus. Garver D.
 234. Svend Dyhr. Skræddermester D.
 235. Helge Egsgaard. Modelsnedker E.
 236. Knud Eriksen. Broder til Nr. 137.
 237. Svend From. Detaillist F.
 238. Dora Jensen. Snedker J.
 239. Edith Jørgensen. Restauratør J.
 240. Ellen Møller. Stationsforstander M., Eltang.
 241. Marie Nicolajsen. Søster til Nr. 200.
 242. Edith Nielsen. Købmand N.

- 243. Eli Otterstrøm. Søster til Nr. 66 og 146.
- 244. Anker Pedersen. Banemester P.
- 245. Karl Pedersen. Broder til Nr. 244.
- 246. Finn Tang Petersen. Broder til Nr. 147 og 201.
- 247. Agnes Wanting. Søster til Nr. 17, 49 og 114.

I M C (20 Elever).

- 248. Carl Andersen. Toldassistent A.
- 249. Peter Baun. Broder til Nr. 1.
- 250. Astrid Christensen. Søster til Nr. 136 og 175.
- 251. Laurits Christensen. Gaardejer H. V. C., Seest.
- 252. Carl Clausen. Fabrikant C.
- 253. Carl E. Gabe. Broder til Nr. 80 og 119.
- 254. Ejlif Gundesen. Broder til Nr. 81.
- 255. Erik Hansen. Maler Th. H.
- 256. Thora Hansen. Støbemester H.
- 257. Harriet Jensen. Gasværksbestyrer J.
- 258. Adda Madsen. Søster til Nr. 144.
- 259. Laurits Nissen. Broder til Nr. 187.
- 260. Karen Nøhr. Søster til Nr. 128.
- 261. Vagn Schovsbo. Pastor S., Taps.
- 262. Harald Schultz. Købmand P. J. S.
- 263. Oskar Sparrevohn. Maskinmester S.
- 264. Eva Svart. Gendarmerisergent S., Taps.
- 265. Andreas Sørensen. Arbejdsmand S.
- 266. Edelhardt Sørensen. Portør S.
- 267. Eva Ørkild. Søster til Nr. 36 og 172.

4 F (33 Elever).

- 268. Frederik Agge. Broder til 37, 38 og 115.
- 269. Gerda Brems. Maskinfabrikant B.
- 270. Carl Eliassen. Filialbestyrer E.
- 271. Svend A. Fensholt. Broder til Nr. 97.
- 272. Peter Fischer-Nielsen. Købmand F. N.
- 273. Franciska Frederiksen. Søster til Nr. 98 og 156.
- 274. Poul Grønbek. Postekspedient G.

275. Anna Hansen. Teglværksforpagter H.
276. Vibeke Hansen. Søster til Nr. 159 og 216.
277. Rudolf Helms. Inspektør H.
278. Valborg Hornhaver. Maskinmester H., Bramdrup.
279. Børge Hyttel. Købmand H.
280. Albert Høwinghoff-Petersen. Bankdirektør H.-P.,
Bramdrup.
281. Elisa Jørgensen. Ingeniør J.
282. Ellen Jørgensen. Søster til Nr. 161.
283. Hans M. Jørgensen. Broder til Nr. 161 og 282.
284. Olga Lebech. Søster til Nr. 60 og 223.
285. Aage Lind. Proprietær L., Dalby.
286. Sigfred Nielsen. Bogholder N.
287. Erik Schultz Petersen. Fhv. Proprietær S. P.
288. Niels O. Pedersen. Afd. Forretningsfører P.
289. Erik Pontoppidan. Ritmester P., Lunderskov.
290. Arne Quistgaard. Broder til Nr. 87 og 129.
291. Agnete Rosenstand. Søster til Nr. 27, 130 og 205.
292. Benno Schultz. Broder til Nr. 262.
293. Erik Schultz. Broder til Nr. 262 og 292.
294. Niels Chr. Stenderup. Grosserer C. S.
295. Mogens Thau. Adjunkt T.
296. Gunnar Thomsen. Fabriksbestyrer T.
297. Christian Top. Fhv. Gaardejer T., Bramdrup.
298. Marie Uldall. Handelsagent U.
299. Emil Wulff. Afd. Apoteker W.
300. Gudrun Zwergius. Købmand Z.
-

Biblioteket

har i Løbet af Skoleaaret haft følgende Tilvækst:

I. Tidsskrifter.

- Tilskueren* til April 1917.
Vor Ungdom til Marts 1917.
 * *Gymnasieskolen* til Marts 1917.
Den danske Realskole til April 1917.
Bog og Naal til April 1917.
Edda, 1916 2—4 H.
Matematisk Tidsskrift A til 27. Aarg. Nr. 4.

II. Subskriptionsværker.

- Murray*: English Dictionary, det udkomne af IX og X.
Grimms' Deutsch. Wörterbuch, det udkomne.
Roscher: Mythol. Leksikon til H. 72.
Studier for Sprog og Oldtidsforskning til Nr. 102.
Skrifter, udg. af Selskabet til historiske Kildeskrifters
 Oversættelse til 9de Række, 2det Hæfte.
Skrifter, udg. af Udvalget for Folkeoplysningens Fremme
 til Nr. 319.
Torp, Etymologisk Ordbøg H. 12—14.

III. Afsluttede Værker.

- † *Weis*: Meddelelser om de højere Almenskoler 1914—15
 (3 Eks.).
 † *Rønning*: Realskolen i Danmark (4 Eks.).
 † *Festskrift* udgivet af Københavns Universitet, Novem-
 ber 1916.

† betyder tilsendt fra Ministeriet, * Gaver fra Forfattere, Forlæggere eller andre private.

- † *Aarborg* for Københavns Universitet, 1910—11.
 † *Børneskolen i 1913*, udgivet af det statistiske Departement (4 Eks.).
 * *Askov Folkehøjskole* 1865—1915.
Begtrup: Christen Berg 1829—1866.
Axel Dam: Resumé af Pædagogikken, 1916.
Horwitz: Pengeoverflodens Udskejelser i Fortid og Nutid.
Otto Jespersen: Nutidssprog.
Joakim Larsen: Bidrag til den danske Folkeskoles Historie 1536—1784.
H. C. A. Lund: Studenterforeningens Historie I—II.
Clara Raphael: 12 Breve udgivne af Johan Ludvig Heiberg.
Kristiane Skjerve: Sundhedslære for unge Kvinder.
Seemann: Kunstgeschichte in Bildern. Das Alterthum.
Smaa Kunstbøger, 12 og 13.
 * *H. C. Stilling*: Rejse i Ægypten.
Thorup: Fysik og Sløjd.
Aakjær: Vejr og Vind og Folkesind.
Aage Berntsen: Klinten og Hveden.
Georg Brandes: William Shakespeare, kulturhistorisk illustreret.
Georg Brandes: François de Voltaire.
 — Verdenskrigen.
Hans Brix: Blicher-Studier.
Sophus Clausen: Danske Vers.
 — Pilefløjter.
Carit Etlar: Gøngehøvdingen og Dronningens Vagtmester.
Olaf Hansen: I Rungsted Kro.
P. A. Heiberg: Breve fra P. A. Heiberg.
Aage Hermann: Digte 1912.
Henrik Hertz: Breve til og fra H. Hertz.
Kai Hoffmann: Liljer i Mørket.

- Nicolai Holm*: Glade Aar.
Helge Hostrup: Jens Christian Hostrup.
Homo Sum: Magister Stefanus.
Axel Juhl: Vandringsmanden synger.
 — Frimodige Sange.
 — De første Blomster.
Alex. Kjelland: Breve I.
Thøger Larsen: Jord.
Karin Michaëlis: Glædens Skole.
Kai Friis Møller: Digte.
Andersen Nexø: Pelle Erobreren.
Nicolai: Min Hustru og jeg.
Pontoppidan: Favsingholm.
Helge Rode: Ariel.
 — Komedier I—II.
 — Shakespeare, 1916.
Thorlacius Ussing: Klithuse Realskole.
Topelius: Feltlægens Historier 1, 4, 5, 6.
Arnold Bennett: The Regent.
Hall Caine: Den fortabte Søn.
Defoe: Robinson Crusoe.
Conan Doyle: The Poison Belt.
John Galsworthy: A Motley.
Charles Holme: London Past and Present, 1916.
Kipling: Under Indiens Sol.
 — Junglebogen.
Jack London: Rundt Kap Horn.
A. Lawrence Lowell: The Government of England.
H. Poutsma: A Grammar of Late Modern English I—II.
Charles Seignobos: A Political History of Contemporary Europe.
Shakespeare: Udvalgte dramatiske Værker I—II.
Bernard Shaw: Skuespil i Oversættelse I—II.
 — The Doctor's Dilemma.

Horace A. Vachell: Face of Clay.

Dehmel: Der Kindergarten.

W. Hegeler: Pastor Klinghammer.

Moriz Heyne: Deutsches Wörterbuch I—III.

Ernst Kaper: Nogle Hovedtræk af den tyske Literaturs
Historie efter Aar 1700. I, II.

Bertha v. Suttner: Ned med Vaabnene.

Romain Rolland: Au Dessus de la Mêlée.

— Jean Christophe I, II, III, IV.

Gertz: Udvalgte Dialoger af Lukian.

Meyer: Geographischer Handatlas, 1913.

Desuden er der fra Forlæggere, Forfattere og Pri-
vatfolk modtaget 49 Bind, mest Skolebøger.

Forskellige Meddelelser.

I den nye Skolebygning indrettedes og monteredes i Sommerferien 1916 to Lokaler til det matematiske Gymnasiums Laboratorieundervisning.

Med Udgangen af Skoleaaret 1915—16 opgav Frøken *M. Lauridsen* efter flere Aars tiltagende Svagelighed sin Stilling som fast ansat Lærerinde ved Skolen. Frøken Lauridsen har været Lærerinde ved Skolen siden 1901, først ved Forberedelsesafdelingen, senere ved Mellemskolen særligt i Regning, Dansk, Haandarbejde og Geografi. Hun forenede Kærlighed til sine Elever med Samvittighedsfuldhed i sit Arbejde og Fasthed i Disciplin og udøvede trods sin legemlige Svaghed sin Gerning under Opbydelse af alle sine Kræfter med gode Resultater for Eleverne. Skolen skylder Frøken Lauridsen en varm Tak for hendes Virksomhed i de 15 Aar.

Den 31. Oktober opgav Hr. Kordegn *Schmidt* sin Stilling ved Skolen som Sanglærer efter at have været ansat siden 1880. Ved Morgensangen takkede Rektor Hr. Schmidt for hans Arbejde i Skolen i de mange Aar, hvorefter en Kommitté fra Elever og Lærere overrakte ham en Sølvskaal som et Tegn paa de venlige Følelser, der næredes overfor ham, og som et Minde om Skolen.

Som Lærer i Matematik, med Forpligtelse til ogsaa at læse i Gymnasiets Klasser, ansattes fra det nye Skoleaars Begyndelse Hr. Adjunkt *H. H. Misfeldt*.

Med ministeriel Understøttelse har Hr. Inspektør *Thau* i Efteraaret 1916 overværet Undervisningen, særligt i Naturfag og Regning, i sjællandske og jyske Gymnasieskoler.

Sigurd Müller har atter i Aar givet Skolen smukke

Fotogravurer og Raderinger til Ophængning i Klasserne, og en tidligere Elev, Hr. Pastor *Rossen* i Upernavik, har skaffet Skolen adskillige værdifulde naturhistoriske Genstande.

Skolens Undervisning i Gymnastik er i Løbet af Skoleaaret synet af Gymnastikinspektør *Knudsen*.

Lørdag den 4. Novbr. holdt Hr. Inspektør *Thau* for Skolens Lærere og Elever et Foredrag med Lysbilleder om sin Rejse i Island.

I Programmet for 1917 fortsætter Hr. Adjunkt *Tang Petersen* en Fremstilling af Skolens Historie fra 1552 til vor Tid. Der vil hvert Aar blive trykt et eller to eller tre Ark, som let kan udtages; hele Skriftet vil blive ca. 10 Ark og vil være afsluttet i 1918. Ældre Elever vil ved Henvendelse til Skolen kunne faa disse Aargange af Programmet sendt. Det vilde være Skolen kært, om de til Gengæld vilde meddele Træk fra Skolelivet og Bidrag til Skolens Historie siden 1860, om saadanne haves.

Paa given Anledning henledes Forældres og Værgers Opmærksomhed paa, at Ministeriet og Skolekommissionen forlanger Oplysninger om Elevers Forsømmelser uden lovlig Grund og uden Skolens Tilladelse.

Skolelægen, Dr. *O. Ørkild*, har som tidligere tilset Sundhedstilstanden hos Eleverne ved Besøg i Klasserne og undersøgt alle nyindmeldte Elever og andre, som henvistes til ham af Lærerpersonalet. En Beretning om Aarets Arbejde er sendt til Byraadet.

Lægeforeningens Formand har den 31. August 1909 under Henviisning til, at der ved den højere Almen-skole er ansat en Skolelæge, med hvem Skolen eventuelt kan raadføre sig om, hvorvidt en Elev bør have Lov til at gaa hjem og spise Frokost, meddelt Skolen, at

Lægerne i Kolding har vedtaget ikke for Fremtiden at ville udstede Frokostattester til Skolens Elever.

Ministeriet for Undervisningsvæsenet har forlangt, at ingen Elev maa fritages for at deltage i Gymnastikundervisningen og i de derhen hørende Øvelser, uden at Nødvendigheden heraf er godtgjort ved en Attest fra en Læge. *Denne Attest skal udstedes paa en dertil særlig indrettet Blanket, som faas paa Skolen ved Henvendelse til Hr. Inspektør Nissen. Attesterne skal opbevares af Skolen og ved Skoleaarets Slutning tilstilles Ministeriet.*

Rektor træffes paa Skolen hver Skoledag Kl. 12—1.

Legater, Fripladser og Stipendier.

Bøger indkøbte for „Kolding Borgeres Præmielegat“, uddeltes den 23de Oktober. For god Oplæsning gaves Belønning til *Edith Mikkelsen, Georg Ehrenskjöld, Karen Amdisen, Vita Ravn, Valborg Hansen, Ejnar Matthiesen*, for Sang til *Svend Frost-Hansen, Henny Hansen, Ulla Brøchner-Larsen, Ib Tang Petersen, Skjold Neckelmann*. Børn af Skolens faste Lærere har fri Undervisning.

Der er desuden bortgivet 73 hele og 8 halve Fripladser til et Beløb af 12,178 Kroner. Sparekassen for Kolding og Omegn har betalt Skolepenge for en udenbys Elev.

Vejle Amts Skoleraad har af sit Stipendiefond givet 48 Kr. til hver af følgende Elever: *Gudrun Søgaard Andersen, Christian Baun, Henny Hansen, Valborg Hansen, Alfred Jessing, Mary Jørgensen, Klaudi Lindberg, Niels Christian Nielsen, Marie Margrethe Petersen, Vita Ravn*.

Professor Lassens Legat blev for 1916 givet til *Edith Mikkelsen*, Lærer Geills Legat til *Elisabeth Eliassen*, Nicolai Hansens Mindelegat til *Paul Moth*.

Paa Budgettet for 1915—16 bevilgede Kolding Byraad 300 Kr. til Boghjælp for Elever overflyttede fra de kommunale Skoler. Af denne Bevilling er indkøbt Bøger til følgende Elever: *Holger Gundesen, Valborg Hansen, Lydia Jensen, Alfred Jessing, Mary Jørgensen, Klaudi Lindberg, Edith Mikkelsen, Ingeborg Petersen, Marie Margrethe Petersen, Vita Ravn*. Paa Budgettet for 1917—18 har Byraadet til Boghjælp for Elever overflyttede fra de kommunale Skoler bevilget 400 Kr.

Skolens Forhold overfor Tilfælde af smitsomme Sygdomme.

I en af Ministeriet for Kirke- og Undervisnings-
væsenet den 24. April 1914 udstedt Bekendtgørelse
gives bl. a. følgende Bestemmelser:

1. *Tyfoïd Feber og beslægtede Sygdomme.* Efter over-
staaes Sygdom maa Børn ikke modtages paa Skolen
før de medbringer Lægeattest for, at de ikke kan an-
tages at udbrede Smitte. Børn, i hvis Hjem Sygdommen
er optraadt, maa ikke modtages paa Skolen, før det
ved Lægeattest godtgøres, at de Syge er blevne for-
svarligt isolerede, og at fornøden Desinfektion er foretaget.

2. *Ondartet Hals-syge og Strubehoste.* Efter overstaaet
Sygdom maa Børn ikke modtages paa Skolen, før de
medbringer Lægeattest for, at de ikke kan antages at
udbrede Smitte. Lægeattesten bør særlig oplyse, om
der er forløbet 3 Uger, efter at Belægningerne er svundne,
idet det i modsat Fald ved bakteriologisk Undersøgelse
maa godtgøres, at der ikke kan paavises Difteribaciller
hos Vedkommende.

Børn, i hvis Hjem Sygdommen er optraadt, maa
ikke modtages paa Skolen, før det ved Lægeattest
godtgøres, at der er gaaet mindst 8 Dage, efter at de
Syge er blevne forsvarligt isolerede, og at fornøden
Desinfektion er foretaget.

3. *Skarlagensfeber.* Efter overstaaet Sygdom maa Børn
ikke modtages paa Skolen, før de bringer Lægeattest
for, at de ikke kan antages at udbrede Smitte. Børn,
i hvis Hjem Sygdommen er optraadt, maa ikke mod-
tages paa Skolen, før det ved Lægeattest godtgøres,
at der er forløbet mindst 8 Dage, efter at de Syge

er blevne forsvarligt isolerede, og at fornøden Desinfektion er foretaget, samt at de ikke selv lider af mistænkelige Svælgtilfælde (Scarlatinøs Angina).

4. *Epidemisk Hjerne-Rygmarvsbetændelse.* Efter overstaaet Sygdom maa Børn ikke modtages paa Skolen, før de medbringer Lægeattest for, at de ikke kan antages at udbrede Smitte. Børn, i hvis Hjem Sygdommen er optraadt, maa ikke modtages paa Skolen, før det ved Lægeattest godtgøres, at der er forløbet mindst 3 Uger, efter at de Syge er blevne forsvarligt isolerede, og at fornøden Desinfektion er foretaget. Der kan dog tilstedes dem Adgang til Skolen, saasnart det ved bakteriologisk Undersøgelse er godtgjort, at der ikke kan paavises Meningokokker i deres Næsesvælgrum

En Lærer eller Lærerinde, der angribes af eller i hvis Husstand der forekommer Tilfælde af en af de under 1—4 nævnte Sygdomme, maa ikke undervise i Skolen, før det ved Lægeattest godtgøres, at vedkommende ikke kan antages at medbringe Smitte.

5. *Akut Børnelammelse.* Efter overstaaet Sygdom maa Børn ikke modtages paa Skolen, før de medbringer Lægeattest for, at de ikke kan antages at udbrede Smitte, og i hvert Fald ikke før 6 Uger efter det akute Stadium. Børn, i hvis Hjem Sygdommen er optraadt, maa ikke modtages paa Skolen, før det ved Lægeattest godtgøres, at der er forløbet mindst 3 Uger, efter at de Syge er blevne forsvarligt isolerede, og at fornøden Desinfektion er foretaget. Samme Regler kommer til Anvendelse paa en Lærer eller en Lærerinde, der angribes af Sygdommen eller i hvis Hjem denne optræder.

6. *Mæslinger, Kighoste m. m.* Børn, der lider af Mæs-

linger, maa ikke modtages paa Skolen, før mindst 10 Dage efter Sygdommens Begyndelse. Børn, der lider af Kighoste, maa ikke modtages paa Skolen, saalænge Hosten har den for Sygdommen karakteristiske konvulsive Karakter. Børn, der lider af Røde Hunde, Skoldkopper, Rosen, Influenza, Faaresyge eller Halsbetændelse, maa ikke modtages paa Skolen, saalænge det akute Stadium varer. Samme Regler kommer til Anvendelse paa Lærere og Lærerinder.

7. *Smitsomme Øjensygdomme og smitsomme Hudsygdomme m. m.* Børn, der lider af Ægyptisk Øjensygdom eller af smitsomme Hudsygdomme, maa ikke modtages paa Skolen før Sygdommen er overstaet eller de medbringer Lægeattest for, at de ikke kan antages at udbrede Smitte. Samme Regel kommer til Anvendelse paa Lærere og Lærerinder.

8. *Tuberkulose.* Enhver Lærer eller Lærerinde ved en offentlig eller privat Skole, som kommer til Kundskab om, at et skolesøgende Barn lider af Tuberkulose, skal ufortøvet gennem Skolens Leder gøre Anmeldelse derom til Sundhedskommissionen (Epidemikommissionen). Ligeledes er enhver Læge, som konstaterer, at et skolesøgende Barn er smittefarligt som lidende af Tuberkulose, forpligtet til uopholdelig at anmelde dette til Stads- eller Distriktslægen, der atter underretter Sundhedskommissionen (Epidemikommissionen) derom. Sundhedskommissionen (Epidemikommissionen) har da at træffe Bestemmelse om, hvorvidt Barnet vedblivende maa søge Skolen. Ogsaa udenfor de Tilfælde, hvor saadan Anmeldelse finder Sted, kan Kommissionen forbyde, at et Barn, der er lidende af smittefarlig Tuberkulose, søger offentlige eller private Skoler.

For saa vidt Bestemmelse træffes om, at et Barn paa Grund af Smittefare ikke maa søge Skole, anmeldes dette gennem Skolekommissionen for Skoledirektionen, der da har at træffe Bestemmelse om, hvorledes der kan gives det paagældende Barn en til Forholdene svarende Undervisning udenfor Skolen. Udgiften herved bæres af vedkommende Kommune, hveim Statskassen godtgør de tre Fjerdedele.

De under 6—7 nævnte Regler kan efter Forhandling med Skolens Leder og Distrikts- eller Skolelægen skærpes eller paa anden Maade ændres, hvis f. Eks. en af de anførte Sygdomme skulde optræde med særlig ondartet Karakter, eller hvis andre Forhold skulde gøre det ønskeligt.

Skolebetalingen.

Fra 1ste August 1917 betales hvert Fjerdingaar:

I Mellemskolens	1. Klasse.....			30 Kr.
-	—	2. og 3. Klasse.....		36 -
-	—	4. Klasse og Realklassen.....		42 -
-	Gymnasiets	1. —		48 -
-	—	2. —		51 -
-	—	3. —		54 -

For anden Broder eller Søster betales $\frac{3}{4}$, for øvrige Søskende $\frac{1}{2}$ Kontingent. Dimittenderne i 3 G., R. og 4 M. betaler ogsaa for Juli Maaned.

Desuden betales i Indskrivningspenge 6 Kr. og i Brændselspenge 4 Kr. om Aaret. Elever, som af Hensyn til Togenes Ankomst og Afgang opholder sig paa Skolen før og efter Skoletid («Jernbaneelever»), betaler hvert Fjerdingaar 3 Kr. Sløjdmaterialet og Haandarbejds materialet betales særligt.

I Dimissionspenge gives 10 Kr. af enhver, der indstiller sig til Mellemskoleeksamen og Realeksamen. Til Afgangseksamen for studerende betales 15 Kr. I Eksamenspenge for Tillægseksamen i Latin eller Fransk for Farmaceuter, Tandlæger o. s. v. betales 6 Kr.

Desuden betales af Skolens Elever i Statsskat ved Mellemskoleeksamen 3 Kr., ved Realeksamen 5 Kr., ved Studentereksamen 8 Kr. Disse Beløb skal af Skolen indsendes til Ministeriet samtidig med Eksamensindmeldelsen.

Kolding højere Almenskoles Regnskab

1ste April 1915—31te Marts 1916.

INDTÆGT

1. Skolepenge m. m.	27505. 00
2. Statens Tilskud iflg Lov af 10 April 1855	3000. 00
3. do. - - - Finansloven	6000. 00
4. Amtstilskud iflg. Kontrakt af 19. April 1879	2000. 00
5. Renter af Kapitaler (herunder Kolding Borgeres Præmielegat) og Ejendomme	340. 03
6. Andre Indtægter (Refusion fra Kolding Kirke, By- raadets Tilskud til Handelsskolen, Afgift fra Tele- fonstativer, uforudsete Indtægter)	845. 16
7. Restancer overf. fra foregaaende Aar	1433. 27
	41123. 46

UDGIFT

1. Løn til faste Lærere.	48566. 66
2. Timelærere og Ekstratimer.	1219. 00
3. Vikartimer.	559. 25
4. Inspektion m. m.	1834. 00
5. Tryksager og Kontorhold.	772. 20
6. Bibliotek og Sløjdundervisning.	616. 68
7. Bygningers Vedligeholdelse.	1001. 82
8. Inventariets Vedligeholdelse og Fornyelse	1837. 85
9. Pedeltjeneste og Rengøring.	3061. 84
10. Andel i Byens Bestyrelse	200. 00
11. Skatter og Afgifter.	339. 80
12. Understøttelser	1750. 00
13. Brændsel.	5744. 85
14. Belysning.	475. 20
15. Forskellige Udgifter	311. 14
16. Restancer, som overføres til næste Aar	1375. 25
17. Restancer, der udgaar som uerholdelige	334. 26
	69999. 80

Elevernes Forældre og Værger samt enhver anden, der har Interesse for Skolen, indbydes til at være til Stede ved Eksaminerne og Bekendtgørelsen af deres Udfald. Tiden vil senere blive meddelt.

GEORG BRUUN.

KOLDING
BOGTRYKKERI
ØSTERGADE 24